DEN*danske* STJERNE

December 1981
130. Årgang
Nummer 12

DEN *danske* STJERNE

Organ
for Jesu Kristi Kirke af
Sidste Dages Hellige

December 1981
Årgang 130
Nummer 12

Redaktør: M. Russell Ballard.

International Magazines redaktion: Larry A. Hiller, *Chefredaktør* - David Mitchell, *Assisterende chef redaktør* - Bonnie Saunders, *Børnestjernen* - Roger Gylling, *designer* - Norman Price, *opsætning*.

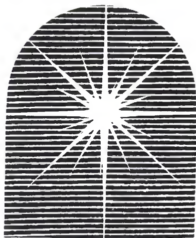
Den danske Stjernes redaktion: Jørgen Ljungstrøm, Translation Division, Vodroffsvej 7, DK-1900 København V.

Redaktør af Den danske Stjernes lokalsider: Ellen E. Valgren, Zinnsgade 4, DK-2100 København Ø.

Indhold

Abonnement:
12 numre Dkr. 54,– (inkl. moms og porto)
Betaling over giro 31 20 988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
United States and Canada: $ 10.00 (surface mail).

Printed in the Federal Republic of Germany PB MA 0642 DA

JESUS AF NAZARET

PRÆSIDENT SPENCER W. KIMBALL

Vi fejrer Herren Jesu Kristi fødsel på denne tid af året. For nogle år siden var søster Kimball og jeg i det hellige land sammen med ældste og søster Howard W. Hunter, og den juleaften blandede vi os med tusinder af religiøse og nysgerrige mennesker fra alle steder i verden. Vi bøjede os for at gå gennem den lave indgang ind til fødselskirken og bevægede os langsomt efter tur ned til krypten som nogle kirker hævder er det hellige sted hvor krybben var og Frelseren blev født.

Da vi stod og så på metalstjernen i cementgulvet, forekom den at svinde bort, og vi syntes at se en primitiv stald i en klippehule, hvor der sad en smuk ung pige, som kærligt betragtede et lille barn, der var svøbt i linned som andre hebraiske nyfødte. Han var allerede blevet vasket og gnedet med salt, og lagt på et stykke firkantet tøj, med sit lille hoved i det ene hjørne og småbitte fødder i det modsatte hjørne. Tøjet var foldet ind over ham og op over hans fødder, og svøbets snore var bundet rundt om den kostelige lille bylt. Hans hænder lå tæt ind til hans sider, men lejlighedsvis blev de løst og gnedet med olivenolie, og muligvis pudret med pulveriserede myrter blade. Når han endnu lå i dette svøb, kunne han let transporteres på rejsen til Ægypten, og endog bindes fast til sin mors ryg.

Hvor taknemmelige bør vi ikke være,

for at Jesus blev født, men måske lægger vi mere vægt på hans fødsel end på de andre faser af hans tilværelse? Er fødslen den vigtigste begivenhed i livet for nogen af os? Vi kan spørge om grunden til, at vi blev født. Hvorfor blev vi egentlig født?

Vi må huske, at der er blevet født milliarder.

Kain blev født, men han afsluttede sit liv i mørke. Hvad med hans liv?

Nero blev født, men hans liv synes ikke at retfærdiggøre hans fødsel.

Adolf Hitler blev født. Hvad med hans liv? Millioner sultede og døde i koncentrationslejre og andre under tortur.

Ja, mennesker dør . . . alle mennesker dør. Millioner er døde, uden at de er blevet hørt eller rost, helt ukendte af verden. Spørgsmålet er så, om de, når de dør, har opfyldt formålet med deres skabelse. Det er sandelig ikke af større betydning, at mennesker dør, eller hvornår de dør, som at de ikke dør i deres synder. Mange mennesker før syndfloden døde med skam i deres synder under oversvømmelsen.

Kristus døde. Ja! Her taler vi om den store død af højeste betydning. Han sonede for vore synder for at åbne en udvej for vores opstandelse, for at lære os hvordan vi kan fuldkommengøre vor tilværelse, for at vise vejen til ophøjelse. Hans død var hensigtsmæssig, frivillig. Hans fødsel foregik under beskedne forhold, hans liv var fuldkomment, hans eksempel betagende; hans død åbnede døre for os, og alle mennesker fik tilbud om alle tænkelige gaver og velsignelser.

Måske kunne han være død mange år tidligere og have fuldført de første krav til opstandelse og udødelighed. Men det synes, som om han måtte leve længere - et ofte farefyldt liv - så han kunne etablere en sikker vej til fuldkommenhed.

I mere end tre årtier levede han et farligt liv. Fra Herodes udførte sine frygtelige drab på Betlehems småbørn, til Pilatus ubarmhjertigt overgav Jesus til en blodtørstig hob, var han bestandig i fare. Hans liv var voveligt, for der var sat en pris på hans hoved, og det endelige beløb blev 30 sølvstykker.

Det synes, som om ikke blot hans menneskelige fjender gjorde livet svært for ham, men også hans venner ville svigte ham; og Satan og hans følgesvende forfulgte ham . ustandseligt. Alligevel ser det ud til, at han selv efter sin død ikke kunne forlade denne jord uden at oplære sine ledere yderligere. I 40 dage forblev han på jorden for at berede apostlene til lederskab og folket til at blive hellige.

Når vi ser på hans liv, ser vi opfyldelse af profetier. Som forudsagt var han en „smerternes mand og kendt med sygdom, agtet ringe" (Es. 53:3). Hvordan kunne han på effektiv måde lede sit folk . . . hvordan kunne han vise os hvordan vi kan holde budene - medmindre han oplevede sorg såvel som glæde? Hvordan kunne det nogen sinde blive kendt, at det er muligt at blive individuelt fuldkommen, og hvordan kunne nogen formås til at række ud efter det, hvis ikke nogen beviste, at det kunne gøres? Så han

levede med prøvelser, dag og nat, hele sit liv.
Men hans daglige levevis bekræftede hans kraft, hans evner, hans styrke. Lige fra fødslen var hans liv besværligt. Født i en stald uden bekvemmeligheder var han, selv set ud fra det almindelige israelitiske hjems standard, en uvelkommen gæst. Der var ingen plads i herberget for ham.
Som ganske lille blev han bragt til et fremmed land for at hans kostelige liv kunne bevares, en farlig rejse i huj og hast, en rejse, der var ubekvem for det lille barn, der sikkert endnu fik bryst hos moderen. På vejen blev han udsat for vanskeligheder, sandstorme, træthed, fremmed mad, nye vaner, en ny og fremmed verden. Rejsen til Nazaret var en endnu længere og farligere rejse, for atter at undgå en hjerteløs regent.
Hans prøvelser fortsatte. Måske hans bror Lucifer, har hørt ham sige, da han endnu kun var en knøs på 12 år: „Vidste I ikke, at jeg bør være i min Faders hus?" (Luk. 2:49) Og så kom tiden, da Satan forsøgte at få ham til at gøre en fejl. Deres sammenstød i forudtilværelsen havde været på mere lige betingelser, men nu var Jesus ung, og Satan fuld af erfaringer. Ved spidsfindighed og udfordringer mente han at kunne tilintetgøre denne vordende Frelser.
Men på alle disse tilnærmelser lød den faste afvisning: „Vig bort, Satan! thi der står skrevet: ‚Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.'" (Matt. 4:10)
Hvilket ensomt liv han må have levet! Aldrig mere ville han få et privatliv. Ved

næsten samtlige mirakler bad han den helbredte: „Se til, at du ikke siger noget om det til nogen." (Mark. 1:44).
Men dem der modtog af hans kraft og godhed, gik omkring og forkyndte sagen i den grad, at „Jesus ikke mere kunne gå åbenlyst ind i en by, men han opholdt sig ude på øde steder." (Mark. 1:45)
Alle hans udtalelser blev udfordret.
Han måtte forsvare samtlige principper. „Hvorfor faster du ikke?" „Hvorfor spiser dine disciple med uvaskede hænder?" „Hvorfor bryder du sabbatsdagen ved at helbrede på den dag?"
Lederne søgte at dræbe ham, fordi han helbredte på sabbatsdagen!
Det var slemt nok, at hans fjender forsøgte at fange ham i fælder, men endog hans venner „gik ud for at få fat

på ham, thi de sagde: ,Han er ude af sig selv.''' (Mark. 3:21)

Hvor kunne han gå hen og finde sympati? Var det årsagen til, at han så ofte klatrede op i bjergene for at være alene og finde trøst hos sin Fader? Ensom, alene, ingen han kunne stole på, intet sted at tage hen. Som han sagde: ,,Ræve har huler, og himmelens fugle reder; men Menneskesønnen har ikke det sted, hvor han kan lægge sit hoved til hvile." (Luk. 9:58) Så klatrer han op i højderne, men folk følger efter ham. Han sejler over havet, men der mødes han af menneskemængder. Han lægger sig til hvile i skibet og bliver brutalt vækket med en bebrejdelse: ,,Bryder du dig ikke om, at vi går under?" (Mark. 4:38)

Selv da han vandrede til sin henrettelse, måtte han sige til sine udvalgte tolv: ,,Har jeg ikke selv udvalgt jer tolv? Og dog er en af jer en djævel." (Joh. 6:70) Og derefter færdedes han hver dag sammen med en forræder.

Hvor ensom! Hvor foruroligende! At undslippe og vente, fuldt vidende at døden var så nær! ,,I Judæa ville han ikke vandre, fordi jøderne søgte at slå ham ihjel." (Joh. 7:1)

Han prøvede at vandre anonymt omkring, ,,dog kunne han ikke forblive skjult." (Mark. 7:24)

En af hans største skuffelser kom, da han vendte hjem. Der blev ikke festet for ham, men han mødte kun nysgerrighed og afvisning. ,,Er han ikke tømmermanden, søn af Maria og broder til Jakob og Josef og Judas og Simon?" (Mark. 6:3) En almindelig dreng fra en af deres egne gader, sagde de.

Der blev sat en belønning for hans tilfangetagelse. Fysisk vold mødte ham allevegne. Folk opfordredes til at fortælle, hvor han opholdt sig, så han kunne blive slået ihjel. Udsigten til død stod hele tiden for ham, sad sammen med ham, vandrede med ham, fulgte ham.

Hvor vanskeligt har det ikke været for ham, der var i stand til at få et figentræ til at visne ved blot en enkel befaling, at afholde sig fra at forbande sine fjender. I stedet bad han for dem. At forsvare sig og at slå igen er menneskeligt, men at acceptere ydmygelser, sådan som Herren gjorde, er guddommeligt. Han blev bestandigt prøvet: da han lod sig kysse af den kendte forræder, veg han ikke tilbage. Da han blev fanget af en ond pøbel, lod han ikke sin loyale apostel, Peter, forsvare sig, selv om denne værdige mand var villig til at slås for ham.

Med tolv legioner engle til sin disposition, gav han alligevel efter og forbød sine modige apostle at forsvare ham. Han accepterede den mishandling og ydmygelse, han kom ud for, uden at gengælde den. Havde han ikke selv sagt: ,,Elsk jeres fjender"? (Matt. 5:44) I rolig, afslappet, guddommelig værdighed stod han, da de ,,spyttede på ham og slog ham i hovedet." (Matt. 27:30) Han bevarede fatningen. De jog rundt med ham. Ikke ét vredt ord kom over hans læber. De slog ham i ansigtet og pryglede ham. Alligevel stod han resolut og uforfærdet.

Han fulgte bogstaveligt sin egen op-

fordring om at vende den anden kind til, så også den kunne blive slået og besmittet. Og alligevel viste han ikke uværdig underdanighed, fornægtede intet, gjorde ingen indsigelser. Da betalte falske vidner kom med løgne om ham, syntes han ikke at fordømme dem. De forvanskede hans ord og mistydede hans meninger, og alligevel var han koldblodig og uforstyrret. Har han ikke selv forkyndt: „Bed for dem, som forfølger jer"? (Matt. 5:44)
Han, som alene skabte verden og alt, hvad er på den, han, som frembragte det sølv, hvoraf de mønter blev præget, som købte ham, han, som kunne befale over forsvarere på begge sider af sløret - han stod der og led.
Han sagde heller ikke noget til de mennesker, som forlangte at få Barabbas løsladt. (Luk. 23:18) Selv da de krævede hans blod, idet de sagde: „Korsfæst, korsfæst ham!" (Luk. 23:21) - viste han ingen bitterhed eller ondskab eller forbandelse. Kun ro. Det er tegn på guddommelig værdighed, kraft, kontrol, selvbeherskelse. Barabbas i stedet for Kristus! Barabbas løsladt, Kristus korsfæstet. Det værste og det bedste; det retskafne og det uretfærdige; den Hellige korsfæstet, den vanartede og ondskabsfulde løsladt. Alligevel søgte han ikke hævn eller kaldte dem ved skældsord eller forbandede dem.
Og der kom endnu flere prøvelser. Selv om han blev erkendt uskyldig, blev han pisket. Uværdige mænd slog ham, den rene og den Hellige, Guds Søn. Et eneste ord fra hans læber, og alle hans fjender ville være faldet hjælpeløse til

jorden. Alle ville have været fortabte, alle ville være blevet til støv og aske. Alligevel led han med ophøjet ro.
Og så tornekronen. Hvor smertefuld og uudholdeligt! Og alligevel udviste han en sådan sindsligevægt! Han udviste en sådan storslået styrke! En sådan fantastisk selvkontrol! Det overstiger al fantasi.
Blødninger på grund af tornene så ud til at være lige hvad de ønskede. For havde de ikke netop sagt: „Hans blod komme over os og vore børn"? (Matt. 27:25) Nu kunne intet standse dem. De længtes efter at tilfredsstille deres blodtørst, at mætte sig ved det. Det ville de få ved korsfæstelsen, men først måtte de tilfredsstille deres dyriske trang til sadisme; først måtte de slynge deres besmittede spyt i hans hellige ansigt i umenneskelig grusomhed.

De forlangte at han, træt, såret og blodig, skulle bære det tunge kors, der var beregnet til hans egen død. Med ubebyrdede, stærke legemer så de, hvordan han svedende måtte slæbe, mase og trække. Han var et hjælpeløst offer. Eller var han hjælpeløs? Var de tolv legioner engle ikke stadig under hans kommando? Havde de ikke stadig deres sværd trukket af skeden? Kæmpede de ikke stadig? Alligevel afstod de fra at yde hjælp eller komme til undsætning.

Han går sin vej alene. Naglerne hamres ind gennem hænder og fødder, gennem blødt og skælvende kød. Smerterne øges. Korset sænkes ned i et hul i jorden; kødet iturives. Hvilken uforståelig smerte! Og så slås naglerne gennem håndledene for at sikre, at kroppen ikke skal falde til jorden og overleve.

Pøbelmængden vokser. Efterhånden som de ondsindede går forbi, ser de op, hånligt og skadefro, mens de råber blasfemisk: „Andre har han frelst, sig selv kan han ikke frelse." (Mark. 15:31)

Hvilken fristelse må det ikke have været for Herren, som kunne have trådt ned, hel og sund uden et ar eller sår! Hvilken udfordring har det ikke været, men han havde taget sin beslutning, og svedt store dråber af blod i sin pine, da han stod over for sin mission - at fortsætte og gennemgå alle ydmygelserne, møde døden til sidst, for at bringe liv til de selvsamme mennesker og deres børn, hvis de ville tage ved lære.

Og nu hvor hans liv hastigt ebbede ud, beherskede han sig, og modstod fristelsen til at „vise dem" sin magt. Satan som havde fristet ham i ørkenen, på bjerget og på helligdommens spir - havde sandelig gjort et effektivt stykke arbejde med at tilskynde sine undersåtter. De brugte nu den samme teknik, de samme ord: „Hvis du er jødernes konge, så frels dig selv." (Luk. 23:37) Røveren på korset hånede ham: „Er du ikke Kristus? Frels dig selv og os." (Luk. 23:39) Rundt omkring var der andre, som kun i mindre grad var kriminelle i deres forfølgelse. De arrogante gejstlige i deres lange broderede klædninger, folkets ledere - tarvelige, lave, grove mennesker - også de skulle rase og skvaldre op og håne og fornøje sig.

Hans sidste time var kommet. Han var alene blandt en masse mennesker. Alene var han med ivrige engle, der ventede på at trøste ham. Alene med sin Fader, som havde den dybeste sympati, men var klar over, at hans Søn måtte vandre den blodige, pinsomme vej alene. Alene, udmattet, feberrystende, døende råbte han: „Min Gud! Min Gud! Hvorfor har du forladt mig?" (Matt. 27:46) Alene havde han været i Getsemane - hvor han bad om styrke til at drikke den bitre kalk.

Han havde sagt: „Elsk jeres fjender." (Matt. 5:44) Nu viste han, hvor meget man kan elske sine fjender. Han var ved at dø på korset for dem, som havde naglet ham til det. Lige da han døde, oplevede han sådanne smerter, som intet menneske før eller siden har oplevet. Alligevel råbte han: „Fader! Tilgiv dem; thi de ved ikke, hvad de

gør." (Luk. 23:34) Var dette ikke det sidste ord - den fuldkomne handling? Hvor guddommeligt at tilgive dem, der var i færd med at dræbe ham - dem, der krævede hans blod! Han havde sagt: „Bed for dem, som forfølger jer." (Matt. 5:44) Og her bad han for dem. Hans liv var et fuldkomment eksempel på det, han forkyndte. „Så vær I da fuldkomne." (Matt. 5:48) var hans befaling til os. Med sit liv, sin død og sin opstandelse har Jesus virkelig vist os vejen.

Og således som opstandelse og død og liv er vigtige for at opnå fuldkommenhed, er også fødslen. Og med det i tankerne kommer jeg tilbage til Betlehem. Betlehem i vore dage. Min hustru og vores gruppe følger mængden, vi bliver klemt og skubbet. Vi drukner næsten i utallige kroppe og ansigter. Det er vanskeligt at koncentrere sig om den hellige årsag til vor rejse dertil. Der er kun meget lidt på højen, som kan røre vores ærbødighed, eller tilfredsstille vor længsel efter at være alene med vore tanker.

Vi får taxaen til at køre os forbi hyrdernes mark. Nedenunder i den lille dal ser vi marken, der er kendt fra historien om Boas og Rut. Foran os ligger det udstrakte område, hvor hyrderne engang vogtede deres får. Øverst på bakker er der en hule, hvis indgang vender ud til den lille dal. Der - siger overleveringen - sov hyrderne eller vogtede deres får den begivenhedsrige aften. Den åbne hule beskyttede dem mod aftenens og nattens kølighed, og alligevel kunne de derfra holde øje med deres flokke. Herfra

kunne vi kigge ned i dalen, og det var det eneste sted nær Betlehem, hvor vi kunne være os selv, vi stod i mørket og så op mod den stjernefyldte himmel, således som hyrderne gjorde det.

Sang englene ikke den aften? Også vi syntes at høre sagte musik, ikke højt men i symfonisk harmoni gennemtrængte den vore hjerter. Vi syntes at høre den uforglemmelige melodi, alle tiders råb: „Ære være Gud i det højeste! Og på jorden fred i mennesker, der har hans velbehag." (Luk. 2:14) sunget enstemmigt.

Mens tonerne til de himmelske ord sank dybt i vore hjerter, sang vi alle fire. Da vi havde sunget: „Langt, langt herfra nær ved Betlehems stad, engle til hyrderne sang så glad", stod vi tæt sammen i den stjerneklare aften med frakkerne tæt om os - fysisk nær,

mentalt nær, åndeligt nær, følelsesmæssigt nær - og kommunikerede med hinanden. Intet andet lys sås end de blinkende lanterner på himlen, ingen anden lyd hørtes end vore dæmpede stemmers hvisken. Vor Fader forekom os meget nær. Hans Søn forekom nær. Vi bad. I større forening end med en enkelt stemme udøste vore fire hjerter en kærligheds og taknemmeligheds bøn, som blandedes med hele menneskehedens bønner den aften.

Vi bad for at give udtryk for taknemmelighed. Vi gav udtryk for vores kærlighed. Ligesom sluserne åbnes til en opdæmning af vandmasser i en dam, udøstes vore hjerters taksigelsesbøn. Den var næsten uhørlig. Stemmerne var blødgjorte af ærbødighed og mildnet af den himmelske verdens usynlige og urørlige kræfter: „Vi er taknemmelige Fader, over at vi ved, at du virkelig lever; at vi ved, at det barn, der fødtes her virkelig er din Søn; vi er taknemmelig over, at din kirkes program eksisterer, at det virker til ophøjelse." Vi fortalte ham, at vi kendte ham, at vi elskede ham, at vi ville følge ham. Vi lovede påny at vie hele vort liv til hans sag.

Årene er kommet og gået siden da, men altid fornyer vi ved denne højtid påny vort løfte om at vie os selv til hans gerning - og indbyder alle mennesker hvor som helst til at slutte sig til vores bøn i glæde og kærlighed og taknemmelighed for vor Herre og Frelser, Jesus Kristus, Guds Søns liv og hans belæringer. ☐

Forslag til hjemmelærere:

1. Fortæl en personlig oplevelse, som har hjulpet dig til bedre at forstå den rolle, som Frelseren spiller i dit liv, eller fortæl en af de mange smukke beretninger fra skrifterne, som giver et eksempel på Frelserens kærlighed og omsorg.

2. Spørg familiens medlemmer, om de har haft en personlig oplevelse, som har hjulpet dem til bedre at værdsætte Frelserens liv og mission.

3. Anspor familiens medlemmer til dagligt at studere Frelserens liv, så de bedre kan lære ham at kende og leve, således som han ønsker, vi skal leve.

4. Findes der citater eller skriftsteder i denne artikel, som familien kan oplæse eller yderligere skriftsteder, som du ønsker at læse med dem?

5. Ville denne diskussion være bedre efter du har talt med familiens overhoved før besøget?

TIL HERRENS ÆRE

Joy Saunders Lundberg

Vi havde indbudt en særlig gæst til familiehjemmeaften lige før jul. Vi sad i vores dagligstue, og jeg fortalte hende, hvorfor hun var der: „Marie, vi har lagt mærke til dig, og vores familie har fundet, at du virkelig elsker Frelseren. Da vi ikke kunne invitere Frelseren personligt til at være sammen med os, når vi fejrer hans fødselsdag, har vi bestemt os til at indbyde nogen, som stræber efter at blive ham lig. Marie, vi valgte dig."

Marie er en kærlig, enlig kvinde, som trods sine egne problemer går omkring og gør godt for andre. Tårerne vældede op i hendes øjne, da vi hver især fortalte hende om nogle af de kristne gerninger, vi havde lagt mærke til hos hende.

Men da det blev vores 8-årige søns tur var hans hjerte så fuldt, at han ikke kunne tale. Tidligere på året havde han haft brug for ekstra hjælp med sin læsning, og Marie havde arbejdet med ham hele sommeren og virkelig været til stor hjælp - og hun havde nægtet at tage noget for det. Nu, flere måneder efter, havde han opnået god succes i skolen.

Alle i stuen fornemmede de dybe følelser, som vores søn prøvede at give udtryk for. Så helligt var dette øjeblik, at det syntes, som om Jesus alligevel var kommet for at være sammen med os.

Den åndelige følelse, vi allesammen oplevede den jul, fik os til at beslutte, at vi hver jul herefter ville indbyde et godt kristent menneske eller en god familie til vort hjem til ære for Frelseren her ved juletid. Ved at gøre det er vi blevet inspireret til mere flittigt at stræbe efter at blive ligesom ham hver eneste dag i året. □

BØN – PRØV ENDNU ENGANG

Biskop H. Burke Peterson
Førsterådgiver i Det præsiderende Biskopråd

Det største formål og den største udfordring i livet er at lære Frelseren at kende. Vi lærer ham at kende, når vi lever som ham, ved at rette os efter hans befalinger. Vi lærer ham mere at kende, eftersom vi vidner om ham. Men medmindre vi holder hans befalinger og vidner om ham, vil vi ikke opnå livets fulde formål. Verden er fuld af mange vidunderlige mennesker, som gør mange gode ting, men som ikke kan bære vidnesbyrd om Frelseren og hans mission.

I vor søgen efter at leve et retskaffent liv, oplever vi alle prøvelser, skuffelser, mismod og frustrationer. Endeløse problemer synes at høre med. De kommer til os allesammen! Ingen er beskyttet; ingen undgår problemer.

Da jeg var biskop og stavspræsident i Arizona, mente jeg oprigtigt, at generalautoriteterne var heldige, fordi de ikke havde andet at bekymre sig om end at styre kirken. Og så blev jeg selv generalautoritet. Jeg har opdaget, at alle Brødrene kæmper med problemer - i deres personlige tilværelse, i deres familier og med deres helbred - problemer som udfordrer det allerbedste i dem. Og det drejer sig om prøvelser, som jeg meget nødig ville bytte med dem.

Vi er allesammen klare over præsident Kimballs sygdomsproblemer. Jeg husker, da jeg for adskillige år siden blev kaldet til Det præsiderende Biskopråd, og vi blev kaldt ind i et værelse i templet, hvor de nyligt kaldede brødre

skulle indsættes. Forud for indsættelsen gav Brødrene præsident Kimball en velsignelse - han var den gang præsident for De tolvs Kvorum - fordi han skulle gennemgå en hjerteoperation nogle få dage senere.

Jeg tænkte, da jeg så ham sidde i sin stol med apostlenes hænder på sit hoved: „Hvorfor?" Hvorfor skulle en mand, som havde gået så meget igennem, udsættes for en alvorlig hjerteoperation?" Jeg vidste, at Herren kunne helbrede ham i et nu, hvis han ønskede det, og jeg spekulerede på, hvorfor han ikke gjorde det. Men nu forstår jeg, ligesom jeg er sikker på, at I gør, at Herren beredte en mand, en apostel, til at blive sin profet. Han ønskede en profet og en præsident, som ville lytte til ham, og som kunne modtage Åndens tilskyndelser og være åben over for dem.

Det er årsagen til de bestandige prøvelser, som vi allesammen kommer ud for. Vi har brug for sådanne erfaringer, for at vi kan drages nærmere til Herren og lære at måtte stole på ham i alting. Det er det, han ønsker af enhver af os. Mere end noget andet ønsker han, at vi skal lære ham at kende.

Måske finder I det vanskeligt at bede, fordi I ikke er sikre på, at Herren lytter; måske er I ikke engang sikre på, at han er der; eller måske føler I jer skyldige eller uværdige. Men ligegyldigt hvad grunden er, så er jeres forbindelse med Herren ikke, hvad den burde være.

Har I nogen sinde knælet ned alene og bedt Herren om noget, som virkelig er vigtigt for jer, og så rejst jer og opdaget, at jeres bøn ikke blev besvaret sådan som I havde håbet? Det har jeg. Har I nogen sinde bestandigt bedt og bedt i mange dage om noget særligt, og derefter opdaget, at det ikke gik, som I havde håbet? Det har jeg. Det er ikke så få gange jeg i tidens løb har rejst mig efter en bøn og i fortvivlelse tænkt: „Hvad nytter det at prøve? Han hører jo ikke engang efter," eller „Måske er jeg ikke værdig," eller „Måske forstår jeg bare ikke signalerne."

For et par år siden, efter en sådan frustrerende oplevelse med bøn, tænkte jeg på mine oplevelser med min jordiske far, som havde været død i nogen tid. Jeg huskede, at dengang han levede, kunne jeg altid komme til ham og tale med ham om hvad som helst, og han ville høre på mig. Han var ikke noget fuldkomment menneske, men han ville lytte. Jeg ønsker at I skal vide, at jeg ved at når som helst et af vor himmelske Faders børn knæler ned og taler til ham så lytter han. Jeg ved lige så sikkert, som jeg ved noget som helst andet i denne verden - at vor himmelske Fader lytter til enhver bøn, der kommer fra hans børn. Jeg ved, at vore bønner stiger op til Himmelen. Ligegyldigt hvad vi har gjort forkert, så lytter han til os.

Jeg er også sikker på, at han svarer os. Jeg tror ikke, at han ignorerer sine børn, når de taler til ham. Problemet i vores kommunikation med ham er, at vi ikke allesammen har lært at lytte til hans svar, eller måske er vi ikke parate til at høre ham. Jeg er overbevist om, at vi modtager hans svar, når vi bereder os til at modtage dem.

I vor gang gennem livet, bygger vi ofte en mur mellem os selv og Himmelen. Den mur er opbygget af de af vore synder, som vi ikke har omvendt os fra. I vores mur kan der således være sten af mange forskellige størrelser og for-

mer. Der kan være sten som kommer af, at vi har været uvenlige mod nogen. Kritik af ledere eller lærere kan føje endnu en sten til. Manglende tilgivelse kan lægge en anden til. Vulgære tanker og handlinger kan lægge nogle temmelig store sten ovenpå. Uærlighed en til, selviskhed endnu en. Og så videre. Til trods for den mur, vi bygger foran os, så sender Herren alligevel sine budskaber fra Himmelen, når vi beder til ham. Men i stedet for at trænge ind i vore hjerter, preller de af på den mur, som vi har opbygget. Hans budskaber når ikke igennem, så vi siger: ,,Han hører mig ikke,'' eller ,,Han svarer mig ikke.'' Somme tider er denne mur overordentlig høj, og livets store udfordring er at få den brudt ned, eller

med andre ord, at rense os selv, gøre os fri af denne indre modstand, så vi kan komme i harmoni med Ånden.

Lad mig give jer nogle eksempler. Jeg går ud fra, at vi allesammen har oplevet, at nogen har gjort noget mod os, som vi ikke kan lide, og vi er blevet vrede. Vi kan ikke glemme det, og vi ønsker ikke at være sammen med det menneske. Så er man utilgivende. Men Herren havde nogle temmelige alvorlige ord at sige til dem, som ikke vil tilgive hinanden. For mange år siden havde jeg en oplevelse med ikke at ville tilgive. Jeg syntes, at jeg var blevet udnyttet, og jeg kunne ikke lide den pågældende. Jeg ønskede ikke at være sammen med ham; jeg gik gerne over på den anden side af gaden, for at undgå at hilse på ham. Jeg ønskede ikke at tale med ham. Længe efter at sagen burde have været glemt, hæftede den sig som en igle til mig. Jeg bestemte mig til at bede om at få bedre følelser for den pågældende, indtil jeg havde fået dem. Den aften faldt jeg på knæ, og jeg bad og åbnede mit hjerte for Herren. Men da jeg rejste mig, kunne jeg stadig ikke lide vedkommende. Næste morgen knælede jeg og bad om at få gode følelser overfor ham; men da jeg var færdig med min bøn, kunne jeg stadig ikke lide ham - og jeg havde bedt om det hver eneste aften og hver eneste morgen. Men jeg blev ved med at bede, og til sidst tryglede jeg også - jeg nøjedes ikke med at bede, men jeg tryglede. Efter megen bøn kom så tiden, da jeg uden tvivl eller forbeholdenhed vidste, at jeg kunne stå foran Herren, hvis jeg blev bedt om det, og at han ville vide, at i det mindste i denne sag var mit hjerte rent. Der var sket en forandring i mig efter en

tids forløb. Utilgivelsens sten var blevet fjernet.
Den måde, vi lever vort liv, er afgørende for vores evne og berettigelse til at modtage Åndens tilskyndelser og til at høre svarene på vore bønner. Giv ingen plads for misforståelser. Vor himmelske Fader besvarer virkelig vore bønner, men ofte er vi ikke parate til at høre ham. Nogle bliver besvarede øjeblikkelig, men nogle svar tager længere tid, og så er det, at vi kan blive mismodige.
For nogle år siden havde jeg fået betroet en opgave, som førte mig til Tyskland. Jeg havde haft influenza, før jeg rejste, og jeg var ikke sikker på, om jeg burde rejse. Men jeg følte, at jeg gjorde bedst i at foretage rejsen, fordi den var planlagt, og fordi den involverede mange mennesker. Efter flyveturen til New York (fra Salt Lake City) og derfra til Frankfurt, var jeg meget træt og følte mig dårlig tilpas. Jeg var alene, og jeg kunne ikke tale tysk, så jeg indlogerede mig på hotellet ved lufthavnen. Før jeg gik ind på mit værelse, opsøgte jeg et apotek og fik noget, jeg kunne sprøjte min betændte hals med. Det var i en spraydåse, med en fingerlang slange, der skulle stikkes ned i halsen, for at fordele medikamentet.
Jeg gik ind på mit værelse og forberedte mig på at hvile en stund; men da jeg begyndte at sprøjte halsen, gik plasticslangen løs og forsvandt ned gennem halsen. Jeg kunne ikke føle den, men jeg vidste, at der var et 7 til 8 cm langt stykke plastic et eller andet sted, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre. Jeg hostede. Jeg gjorde alt, hvad jeg kunne gøre for at få det op. Så begyndte jeg at blive bange - ikke for at jeg skulle dø, for jeg vidste, at så slemt var det ikke. Men der var mennesker, der ventede på mig i forskellige lande, som jeg skulle besøge de næste tre uger, og jeg var klar over, at hvis der ikke skete noget omgående, så ville jeg

Jeg ved, at når som helst en af vor himmelske Faders børn knæler og taler til ham, så lytter han.

ende på et hospital, for ved en operation at få slangen fjernet. Jeg havde altså brug for øjeblikkelig hjælp. Jeg knælede ned ved sengen og sagde til Herren, at jeg ikke havde noget sted at henvende mig; jeg kunne ikke tale tysk; jeg kendte ikke nogen læge; jeg kendte ikke en sjæl her; og forskellige mennesker ventede på mig. Og jeg bad ham være så venlig at hjælpe mig af med slangen. Jeg rejste mig efter bønnen, og to sekunder efter kom den op af halsen. Kan I se? Der er nogle svar, som kommer øjeblikkelig.
Der er andre gange, hvor man kan spekulere på, om man mon nogen sinde vil få svar på sine bønner. For omkring 22 år siden blev vores fjerde datter født. Efter fødslen sagde lægen til min hustru, at hun ikke burde få flere børn. Vi talte om det, og hun sagde: „Jeg føler, at der er endnu et barn til os." Så vi besluttede os selvfølgelig til at få endnu et barn.
Nå ja, der gik et år og der kom ikke noget barn; og der gik to år. Til sidst sagde min hustru, efter at vi havde bedt

om det i otte år: „Vil du tro det? Vi skal have et barn!" Kan I se, somme tider besvares bønner hurtigt, men til andre tider kan man bede i lang, lang tid, før man får det, man ønsker.

Bønner . . . besvares somme tider hurtigt, men til andre tider kan man bede i lang, lang tid, før man får hvad man ønsker.

Når vi lærer at lytte til Åndens tilskyndelser, når vi bereder os til at modtage dem, må vi også lære at adlyde det, som vi føler os tilskyndet til at gøre. En af livets store udfordringer er at leve sådan, at vi kan modtage budskabet og derefter at have mod til at adlyde det. Uden hensyn til jeres omstændigheder, om tiderne er gode eller dårlige, trygler jeg jer om at gøre følgende:

Hvis I i aften finder det muligt at være alene, så gå der, hvor I kan være alene. Kan I ikke blive alene, så gør hvad jeg foreslår alligevel. Tænk på, hvem I beder til, for ofte knæler vi ned og begynder at bede så hurtigt, at vi ikke tænker over, hvem vi beder til. Ofte prøver jeg i tankerne at forestille mig et maleri af Frelseren. Nu er jeg ikke helt sikker på, hvordan vor himmelske Fader ser ud, men den tanke giver mig en forestilling, mens jeg knæler ned.

Og når I så tænker over, hvem I beder til, så tal højt til Gud - eller, hvis I ønsker det, hvisk til ham. Tal til ham som til jeres far og sig det, som I ønsker at sige til ham. Vær oprigtig over for ham, og tal om det, som I ønsker at tale om. Tak ham for, hvad han har gjort for jer. Hav tillid til ham; lad ham vide, hvad der bor i jer. Bed ham om hjælp. Glæd jer over hans Ånd. Fortæl ham, at I elsker ham. Jeg ved ikke, hvor mange af jer, der nogen sinde har bedt højt og i den lydelige bøn sagt til Herren, at I elsker ham, men det er virkelig en storslået oplevelse.

Når I har talt sådan til ham, så lyt til ham. I må lytte omhyggeligt, for ellers vil I gå glip af hans svar. Somme tider beder folk et minut, eller to eller fem eller femten, og så lytter de ikke engang et sekund. Måske ville der ske et og andet, hvis I bliver på jeres knæ ved stol eller seng (efter I har bedt) i et minut eller to eller fem eller femten, indtil I får den gode, varme følelse, at I har fået et svar. Så ved I, at Herren har hørt jeres bøn. I ved, at han er der, og I ved, at I endelig har fundet en måde, hvorpå han kan få sit budskab igennem til jer. En vidunderlig oplevelse kommer til dem, som føler hans Ånd. Jeg vidner om, at Herren er i sin Himmel. Jeg ved, at han lytter til os og svarer os. Jeg ved også, at vi må være parate til at høre ham. Uden bøn vil vi aldrig rigtigt komme til at kende vor himmelske Fader eller hans Søn, Frelseren; og uden bøn kan vi ikke vende tilbage til ham. □

Lad os tale om det

Efter at have læst artiklen „Bøn - prøv endnu engang" enten som enkeltperson eller som familie, ønsker I måske at diskutere nogle af de følgende spørgsmål på det tidspunkt, hvor I studerer evangeliet:

1. Hvad kan være nogle af Herrens hensigter med at lade sine børn komme ud for prøvelser, skuffelser og frustrationer i livet?

2. Forfatteren siger, at vi ofte bygger en mur mellem os selv og himlen. Hvad er ifølge dine erfaringer nogle af de mest vanskelige barrierer mod effektiv samtale med Herren?

3. Hvad har uvenlighed, mangel på tilgivelse eller bagtalelse at gøre med effektiv bøn?

4. Forfatteren fortæller om sine erfaringer med både øjeblikkelige svar og ikke så øjeblikkelige svar på bøn. Kan I tænke på situationer i jeres eget liv, hvor et svar på en bøn kom med det samme, eller ikke kom før senere?

5. Forfatteren omtaler 2 vigtige elementer ved bøn om en særlig velsignelse. Hvilke 2 elementer er det, og hvorfor er de vigtige?

6. Der findes mange måder, hvorpå bønnen kan gøres mere meningsfuld og udbytterig. Diskuter de særlige skridt, som forfatteren foreslår kan benyttes af jer som enkeltpersoner og som familie for at udvikle et tættere forhold til Herren gennem bøn.

En ældre brors kærlighed

D. Brent Collette

En af mit livs største glæder havde jeg, da min familie åndeligt forenede sig for at bistå mig på et tidspunkt, hvor jeg kæmpede en voldsom kamp. Jeg lærte da gennem personlig erfaring årsagen til, at Herren har anbragt os i hellige grupper, kaldet familier.

Da jeg gik i 11. klasse fik jeg en alvorlig nyresygdom. I løbet af de næste par år udviklede sygdommen sig i den grad, at min tilstand blev kritisk. Til trods for den bedst tænkelige behandling ødelagde sygdommen begge mine nyrer.

I januar 1968 blev jeg indlagt på University of Washingtons hospital. Mine forældre blev tilkaldt og underrettet om, at min tilstand var så dårlig, at jeg antagelig ville dø i løbet af natten.

Min far og en nær ven af os salvede mig; så tog min mor min patriarkalske velsignelse frem fra sin taske og læste noget af den. Hun bar sit vidnesbyrd og rakte mig derpå velsignelsen. „Du har en stor mission at udføre," sagde hun stille, „og Herren ønsker at hjælpe dig. Men du må også gøre din del, Brent." Så lænede hun sig ind over mig og kyssede mig godnat.

Min far bar også sit vidnesbyrd, trykkede mig i hånden og slog mig let på brystet. „God nat," sagde han. „Vi ses i morgen."

Så var jeg alene i hospitalsværelsets rolige ensomhed - alene med mine tanker, erindringer og en velsignelse.

Mens jeg tænkte over min mors formaning, begyndte jeg at søge min himmelske Fader - noget, som jeg aldrig før rigtig havde gjort. Mens jeg bad, oplevede jeg først bitterheden ved et liv, der ikke havde nået sine muligheder. Men da jeg fortsatte med at bede, forsvandt efterhånden bitterheden, og jeg følte det, som om en kolossal byrde var taget fra mine skuldre. Jeg følte igen fred - var varm, trøstet og forsikret om, at min bøn var blevet besvaret. Jeg vidste inderst inde, at alt nok skulle ordne sig.

Det tog omkring to uger at genvinde den styrke, jeg havde brug for, for at kunne forlade hospitalet, og endnu syv måneder gik før min første behandling med en kunstig nyre. Men tiden blev godt udnyttet, for jeg havde besluttet virkelig at finde ud af, hvad Jesu Kristi evangelium var for noget.

Mit første mål var at læse Mormons Bog. I timevis studerede jeg denne pragtfulde, hellige bog, og fik et vidnesbyrd om dens sandhed, samt kær-

lighed til selve bogen. Nu fik livet ny mening, som om der var blevet tændt et lys, og jeg kunne se og forstå som aldrig før. Jeg var opmuntret, oplyst, instrueret og åndeligt fornyet. I dag kan jeg se tilbage på denne periode som måske den mest betydningsfulde i hele mit jordiske liv.

Dengang i de første år, hvor kunstige nyrer var ved at blive udviklede, begrænsede omkostningerne og manglende faciliteter behandlingen til nogle få heldige mennesker; det var op til personalet på nyreafdelingerne at bestemme, hvem der kunne få en sådan behandling og hvem ikke. Da jeg kom på nyreafdelingen, virkede det som om min ansøgning måtte komme senere i rækken. Jeg var jo enlig uden nogen afhængige af mig, ingen betydelige indtægter og ingen midler. Men jeg havde noget, der opmuntrede mig - en supergod familie. Og det vidste lægerne. De argumenterede, at fordi jeg havde så nær tilknytning til min familie, og de i den grad ville støtte mig, ville jeg altid være sikret mennesker, der kunne passe mig. Det gjorde mig til en god kandidat i forsøgene med en kunstig nyre, der kan bruges hjemme - og til måske en dag at få en nyre transplanteret.

Jeg lærte meget i de tre år, jeg benyttede dette maskineri. Min tro på Herren voksede, efterhånden som jeg så hvordan hans hånd styrede mit liv. Jeg var nært knyttet til familien, og til trods for min afhængighed af den kunstige nyre elskede jeg livet højere end nogen sinde før. Jeg havde aldrig følt mig friere, aldrig så lykkelig. Og alligevel længtes jeg efter at blive fri for min mekaniske kammerat.

Dette mål blev som så mange andre et familieprojekt. Vi talte ofte til familiehjemmeaftenerne og ved andre lejligheder om alternativer til dialyse i den kunstige nyre, og hvad der kunne retfærdiggøre en nyretransplantation. Jeg husker en erindringsværdig uge, da hele familien igen var samlet efter en længere periode, hvor vi havde været adskilt. Missionering, ægteskab og universitetsstudier havde spredt os over jordkloden i årevis. Men så trak julen 1970 som en magnet os allesammen hjem igen.

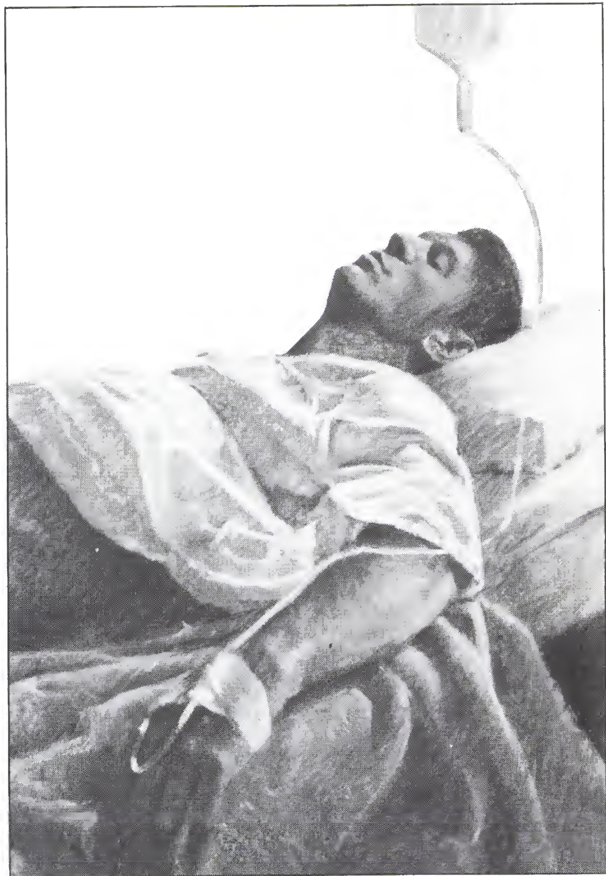
I den uge talte vi meget om mit helbred. Vi havde allesammen undersøgt muligheden for en nyretransplantation, og samtlige medlemmer af familien havde tilbudt at stille den ene af deres nyrer til rådighed for mig.

En eftermiddag, mens jeg spillede basketball med mine brødre, trådte jeg et øjeblik ud og betragtede dem spille. Alle var fremragende til sport. Craig havde deltaget i det olympiske svømmehold; han var nu gift og havde børn. Barry havde været én af de bedste fodboldspillere i staten og var nu ekspert i skiløb. Og Kevin var én af de bedste unge basketballspillere i staten.

„Tak alligevel," tænkte jeg med tårer i øjnene. „Jeg elsker jer alle fordi I ønsker at hjælpe mig, men jeg føler bare, at det ikke er rigtigt."

Da julen var ovre, vendte Barry tilbage til Brigham Young University, og Craig og hans familie rejste tilbage til deres hjem i Californien. Jeg selv fik travlt med missionering, og alt var igen det gamle.

Og så skete der noget vidunderligt og uventet under en familiebøn. Min far bad bønnen, og da den var forbi, vidste vi allesammen, hvad der skulle ske. Med tårefyldte øjne talte vi om vore

følelser. Jo, enhver af os havde den samme følelse. Vi skulle gå videre med planerne om en transplantation.

Når jeg tænker tilbage, må denne beslutning have været det største af alle mirakler. Logik og personlige følelser betød simpelthen ikke noget mere. Vi vidste, at Ånden havde vejledt os.

Den aften ringede jeg til min bror, Barry, i Provo og talte med ham om transplantationen. Jeg forklarede ham om det svar, vi havde modtaget og bad ham bede om spørgsmålet. Men Barry accepterede beredvilligt og straks, idet han sagde, at han allerede mange gange havde bedt og nu blot afventede min besked. Jeg sagde, at vi kunne vente til juni-måned, men næste dag afsagde han sine klasser og rejste hjem.

Men da Barry var kommet, fandt lægerne ud af, at han havde udviklet immunitet overfor papagøjefeber, mens han var på mission i Mexico, og de var bange for en reaktion på de medikamenter, der var nødvendige efter transplantationen. Til Barrys skuffelse besluttedes det ikke at benytte Barrys nyre til transplantationen.

To uger senere holdt vi endnu en af disse helt specielle familiehjemmeaftener. Og påny følte vi os tilskyndet til at gennemføre en nyretransplantation. Igen gik jeg til telefonen og ringede til en bror, denne gang min ældste bror, Craig. Og påny fik jeg et positivt svar. På mindre end en uge var Craig og hans hustru Penny og deres et-årige søn Jason, fløjet hertil fra Californien. Samme eftermiddag tog jeg til hospitalet, og Craig blev indlagt den følgende dag.

Vore navne blev anbragt på bønnelisterne i seks templer fra Los Angeles til London af familiens venner.

Aftenen før operationen holdt vi familiehjemmeaften i mit værelse på hospitalet. Under denne prøvede jeg at fortælle familien, at det ikke forekom mig risikoen værd eller det offer, det var for min bror at foretage transplantationen. Men far så nøgternt på mig, lagde en hånd på min skulder og sagde stille: „Vi føler allesammen, at dette er, hvad Herren ønsker, og din bror er stolt af at kunne gøre det. Husk på Brent, vi elsker allesammen at se dig løbe tværs over parkens græsplæner igen med et stort smil på."

Operationen begyndte næste morgen klokken 6, og inden da gav sygeplejersken mig noget beroligende. Ved dagens slutning åbnede jeg øjnene og så mine forældre sidde ved sengen. Jeg var tilbage i min hospitalsstue, og jeg var klar over, at alt var gået godt.

Jeg husker, at jeg den aften kort så de andre medlemmer af familien. Men jeg så ikke noget til Craig. „Hvordan har Craig det? Hvor er min bror?"

En kendt hånd hvilede på min skulder, og jeg hørte min mor sige: „Brent, Craig har det godt, og din nye nyre er også i orden." Med disse ord i ørene faldt jeg i søvn. „Tak Fader i Himmelen. Tak, Craig. Mange tak kære familie."

De næste par dage efter transplantationen fik jeg en følelse af, at der var noget galt, når jeg så mine forældres og brødres bekymrede ansigter. Det gik ikke så godt med Craig. Den tredie dag var jeg sikker på, at han var død, men at ingen ville fortælle mig det. I virkeligheden var han ikke død. Men han var meget syg og havde vanskeligt ved at komme sig efter sin del af operationen.

Om eftermiddagen den tredie dag blev Craig båret ind til mig af min far og min bror. Han havde en kulør som en moden banan. Med et skævt smil sagde han: „Hvordan går det, bror?" I dette øjeblik, da jeg så hans smerter og tænkte på det offer, han havde bragt, vidste jeg, hvad kærlighed er, og hvad det betyder at have en familie.
To dage senere viste de lægelige rapporter, at mit legeme afviste den nye nyre. Det så ud, som om vi havde taget fejl. Der blev foretaget drastiske lægelige indgreb, men uden succes. Det viste dig, at den mest effektive hjælp var bønner. Dybt prentet i min sjæl er mindet om de mange aftener, hvor familiens medlemmer knælede omkring min seng, og vi en efter en bad til vor himmelske Fader. Jeg lyttede, når mine brødre grædende bad om, at jeg måtte leve. Og derefter berørte vi blot hinandens hænder, helt ude af stand til at tale, og sagde godnat på den måde. Og det blev gode nætter, for hver især oplevede vi den sande kristne kærlighed.

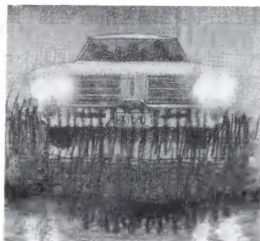
Min krops afvisning af nyren overvandtes med tiden. Også Craig fik hurtigt sin sundhed og styrke tilbage. I dag fortæller lægerne mig, at jeg er en af de sundeste, med en fremmed nyre, i historien. Jeg har en skøn hustru, to sønner og en datter. Craig, der nu er far til tre, lever et normalt liv, omgivet af mennesker, som ikke aner, hvorfor han foretog den hurtige tur til Seattle i Washington år tilbage.

Jeg kan bevidne, at en af jordelivets største glæder kommer, når en familie er åndeligt forenet i deres søgen efter Herrens hjælp og trøst. Jeg er forbløffet over den kærlighed, der blev vist for mig. Når jeg tænker på min familie, tænker jeg på Herren, som er det virkelige overhoved for vores evangeliske familie. Jeg tænker på hans kærlighed, hans hengivenhed, og hans villighed til at ofre for os. Og jeg føler, at jeg har fået et særligt vidnesbyrd om og påskønnelse af Jesu Kristi forsoning, for jeg ved, hvad en ældre brors kærlighed og offer kan betyde. ☐

EN ADVARSEL I NATTEN

Isabelle Hanson

Det var en varm sommeraften i august. Min mand og vore seks børn sov i bilen. Jeg havde overtaget rattet lige uden for Rock Springs i Wyoming, så min mand kunne hvile lidt. Vi kunne nå hans forældres hjem ved midnatstid, sagde han, så det var bedst at fortsætte med at køre. Vi var på vej til Idaho fra St. Louis i Missouri, hvor Lynn studerede til tandlæge.

Ikke længe efter at vi var drejet af fra hovedvej 30 ad 30 Nord mod Bear Lake på grænsen mellem Utah og Idaho, kom vi til et skilt med omkørsel over en grusvej. Jeg kørte et stykke tid i den tro, at der snart ville dukke et skilt op, der ville vise mig tilbage til hovedvejen. Men vejen blev dårligere og dårligere. Pludselig lød der gennem stilheden en meget tydelig stemme, som sagde: „Stands!"

Jeg trådte på bremsen, og da jeg havde kørt meget langsomt, var jeg i stand til at standse vognen omgående. Syv søvnige hoveder dukkede op for at spørge: „Hvor er vi? Hvad er der i vejen? Hvorfor standser vi her?" Alt, hvad jeg kunne sige, var: „En stemme sagde, at jeg skulle stoppe op. Der må være noget galt." Min mand tog en lommelygte og gik ud og opdagede, at forhjulene stod på randen af en kanal! På dette tidspunkt rystede jeg som et espeløv, så Lynn overtog kørslen, og vores ældste søn virkede som vejviser.

På vejen tilbage så vi et meget lille skilt, der pegede tilbage mod hovedvejen - så lille, at jeg ikke havde set det i mørket. Otte hoveder bøjedes i taksigelse. ☐

JEG HAR ET SPØRGSMÅL

Spørgsmål af almindelig interesse besvaret som vejledning, ikke som en officiel tilkendegivelse af kirkens politik.

Dale F. Pearson, der er leder af grundprogrammet på B.Y.U. og biskop for Pleasant View Fourth Ward i Provo, svarer:

Jeg synes, at jeg har gjort alt, hvad jeg kan for at omvende mig fra en overtrædelse, men jeg føler mig stadig skyldig. Hvad mere kan jeg gøre?

Sandsynligvis er det kun din biskop, der kan hjælpe dig med at finde ud af, om du har gjort alt det, der er nødvendigt for at omvende dig fra en bestemt forkert handling; men problemet med at føle sig skyldig er ikke altid helt enkelt. Skyldfølelse kan være et godt tegn - det siger os, at vi har syndet og nødvendigvis må antage Herrens plan for omvendelse. Men skyldfølelse, efter ægte omvendelse, kan også være yderst skadelig, og nogle mennesker lider deraf langt udover en rimelig grænse og sommetider endda, når de ikke har gjort noget, som de behøver at føle sig skyldige i.

Folk jeg har talt med, og som har det første problem - de kan ikke holde op med at føle sig skyldige, selv efter at de har omvendt sig fra en overtrædelse - har sædvanligvis et andet problem - nemlig at de vurderer sig selv meget lavt. De synes ikke de kan gøre noget, for at få styr på deres tilværelse, fordi de er sådan nogle værdiløse mennesker. For eksempel forsøgte en kvinde, jeg kender, uden held at begå selvmord, efter i månedsvis at have følt sig desperat ensom og isoleret fra sin familie. Hun bebrejdede sig selv for denne isolation („Hvis jeg var en

bedre mor, ville vores familie være knyttet mere sammen") og efter sit selvmordsforsøg forandrede hun sin selvbebrejdelse til et andet aspekt („Hvordan kunne jeg begå en så forfærdelig synd?") Selv om hendes mand, hendes biskop og hendes stavspræsident arbejdede med hende, og støttede hende på en kærlig måde for at forsikre hende om Herrens kærlighed til hende, nægtede hun at holde op med at føle sig skyldig, fordi hun i virkeligheden ikke mente, at hun var værdig til tilgivelse. På den måde gav skyldfølelsen hende grund til at leve, fordi det satte hende i stand til fortsat at straffe den „værdiløse" person, som hun mente, hun var blevet.

Den anden form for skadelig skyldfølelse - at føle sig skyldig uden nogen øjensynlig grund - kommer ofte som følge af lignende negativ selvvurdering, forårsaget af den enkeltes manglende evne til at styre sin tilværelse. Jeg blev rådspurgt af et sådant menneske, en 45-årig succesrig forretningsmand, som i virkeligheden meget hellere ville arbejde med børn. Men han syntes ikke, han kunne bede sin familie gennemgå den nødvendige forandring der skulle til for at gennemføre en sådan karriereomskiftning. Han opdagede, at han så meget som muligt undgik at arbejde, fordi han i virkeligheden afskyede det, men han opdagede også at han undgik sin familie. Denne lammende uvirksomhed på begge områder fik ham til at føle sig skyldig.

Løsningen for denne bror og denne søster var stort set den samme. De begyndte at lægge planer og gennemføre dem. Da de opdagede, at de virkelig kunne træffe beslutninger, voksede deres selvtillid, deres skyldfølelse mindskedes, og de blev i stand til at se deres skyld i perspektiv.

De, som har skyldfølelser længe efter, at de har omvendt sig, kan prøve at stille sig disse spørgsmål:

1. Har jeg gennemgået alle omvendelsens trin (erkendelse, sorg, tilståelse (hvis rimelig), genoprettelse, osv.)?
2. Har jeg bedt Herren om tilgivelse?
3. Har jeg tilladt Herren at påtage sig min byrde ved at have tillid til hans magt til at gøre det og til hans kærlighed til mig?
4. Har jeg fuldstændigt tilgivet mig selv for det, jeg har gjort forkert?

På den anden side kan de, der føler sig skyldige selv om de ikke har gjort noget galt, stille sig disse spørgsmål:

1. Har jeg tilbøjelighed til at være yderliggående - at tingene skal være helt fuldkomne eller fuldstændig onde - snarere end en blanding af godt og mindre godt? Har jeg brug for en bedre balance?
2. Har jeg et nært forhold til min familie? Har jeg gode venner, hvis selskab jeg ynder?
3. Kan jeg virkelig godt lide mig selv?
4. Føler jeg, at Herren virkelig elsker mig?
5. Hvorfor „behøver" jeg at føle mig skyldig?

Ærlig besvarelse af disse spørgsmål vil identificere specifikke områder, hvormed man har behov for at arbejde oprigtigt, gennemtænkt og

bønsomt. Ofte er det nyttigt at tale med en ven eller kirkeleder, som man har tillid til om disse områder. Somme tider kan professionel rådgivning være nyttig.
Skyldfølelse er normal; det er det faresignal, der blinker, når der er foregået en overtrædelse, som man må omvende sig fra. Men usund skyldfølelse, der fortsætter uden grund, eller endog efter at omvendelsen er fuldført, kan underminere hele vort forhold til en kærlig Fader i Himmelen. □

Sharon og Wayne Dequer, forældre til tre børn, Monrovia Ward i Arcadia California Stav, svarer:

Sabbaten forekommer at være lang og kedelig for vore små børn. Hvad kan vi gøre for at skabe nogle glade søndage?

Frelseren lærte klart, at sabbaten er en dag, hvor der skal skelnes mellem ligegyldige ønsker og virkelige åndelige og fysiske behov. Små børn er uhjælpeligt aktive, og vi må erkende det behov, når vi planlægger deres søndage. Snarere end at spørge: „Bør de være aktive om søndagen?" bør vi spørge: „*Hvordan* bør de være aktive om søndagen?"
Vi ønsker, at vore børn skal lære, at søndagen er en dag, hvor man kan gøre noget andet, end vi gør resten af ugen. De finder hurtigt ud af, at far gør noget andet end at gå på arbejde, og at han heller ikke slår græsplænen om søndagen, og at mor ikke går på indkøb eller gør rent eller bager - vi gør noget andet, noget mere roligt. Hvordan kan så dagen blive anderledes også for vore børn?
For det første reserverer vi dagen til at være sammen med vores egen familie, snarere end at lege med venner eller fordrive tiden med at se fjernsyn. Så er det op til mor og far at gøre dagen interessant og fornøjelig. For at gøre det begynder vi med, at lære vores små at spørge og få svar på: „Er det passende?" - i

stedet for at koncentrere os om det, vi ikke bør gøre.
Dette spørgsmål førte os til sådanne aktiviteter som læsning, tegning og maling, at synge og spille. Men selv om sådanne aktiviteter forekom passende, gav de os ikke nok til hele dagen. Så vi lærte at finde på andre ting: at hjælpe en af de små med at „skrive" et brev, at være skriver for en anden, som dikterede en side af sin personlige historie, have personlige interviews med dem efter tur, og bare tale sammen og udveksle tanker og ideer.
Rolige, stilfærdige, udtryksfulde lege synes vi er helt passende om søndagen. Spørgsmålet om det er passende eller ej kan almindeligvis besvares ved at betragte hvilket omfang af forberedelse, oprydning og rengøring den pågældende aktivitet kræver. Vi vælger også lege, der er anderledes end dem, børnene sædvanligvis leger med deres kammerater. Vi har for eksempel bestemt at lege med jord ikke er en søndagsaktivitet, men at lege med klodser eller andet konstruktivt synes mere acceptabelt. De kan også forbindes med evangeliet. Så når vi f.eks. har læst historien om Noas Ark eller om Lehis rejse til den nye verden, kan vi lade børnene hver især bygge deres egen opfattelse af arken eller skibet.
Nøglen til at hjælpe børnene med at få nogle glade søndage, synes at være, den tid vi bruger sammen med dem. Det er da rigtigt, at andre søndagsaktiviteter også kræver nogen tid af os, men en halv time her og der sammen med vore børn, kan gøre megen gavn, når det gøres på strategisk rigtige tidspunkter.
Mange familier har opdaget, at når de spadserer sammen til kirke, i det mindste en del af vejen, så kan børnene bedre sidde afslappet og roligt, når de ankommer. Vi har også gjort os megen umage for at hjælpe vore børn til at påskønne selve gudstjenesten. Også på det punkt har spørgsmålet om det passende vist sig nyttig. Stilfærdigt legetøj og farvebøger er gode til at optage de mindste, men selvfølgelig må de vogtes meget nøje, fordi andre børn i nærheden, og også voksne, finder dem distraherende. Vi er altid glade når vi finder nye bøger, der er centreret om evangeliet; så bruger vi dem kun i kirken eller på andre særlige tidspunkter. Barnet lærer hurtigt, at sådanne bøger er anderledes end andre, og forhåbentlig vil de forbinde *kirke og ærbødighed* med dem.
Vi synes, at vi må begynde denne oplæring så tidligt som muligt. En lille fyr vil måske kun samarbejde i korte perioder, så vi opmuntrer ham eller hende med bemærkninger om, hvor spændende det vil være for dem, når de bliver store nok til at kunne blive til mødet sammen med resten af familien.
Det sker lejlighedsvis, at vi må bringe et eller flere af børnene ud fra mødet. Når vi gør det, finder vi det vigtigt at hjælpe barnet til at opføre sig, som om det stadig var inde i mødesalen - sidde ned og være stille. Ellers bliver det til en slags „belønning" for at opføre sig dårligt at forlade mødet. Vi føler, at trusler om straf vil få vore børn til ikke at kunne lide at gå i kirke, så vi prøver

at gøre adskillelsen fra den øvrige familie til det alternativ, de vil ønske at undgå.
Når vore børn begynder at kunne blive til mødet og udsætte tegning og maling og lege med legetøj indtil efter nadvertjenesten, prøver vi som forældre virkeligt at gøre mødet betydningsfuldt for dem. Det gør vi på forskellige måder.
Vi opfordrer selv de mindste børn til at synge med på salmerne. Vi deler sangbøger med dem - lader dem holde den - og peger på ordene og noderne, efterhånden som sangen synges. Derhjemme synger vi de mere kendte salmer og lærer dem nogle få særlige („Kommer I Guds børn" og „All Creatures of Our God and King" (ikke på dansk) er blandt vore yndlingssange), så når de bliver sunget i kirken, er det noget helt særligt for børnene. Nogle forældre forhører sig forud om, hvilke salmer der skal synges om søndagen, så de kan forberede børnene til at synge med.
Opmuntring til at deltage i andre dele af nadvermødet, som f.eks. i opretholdelse og afløsning og især til at deltage i nadveren, er også nyttig. Nogle steder har man en børnefortælling i programmet, og øger derved børnenes påskønnelse af mødet.
Samtale om talerne efter mødet er en god ting, men sædvanligvis bliver det for sent til at tilfredsstille behovet. Under talerne hvisker vi derfor til børnenes bemærkninger om talerens emne. (Al anden samtale afvises med fast hånd.) Det er her historierne fra skrifterne, som vi har læst for børnene, begynder at få forbindelse med deres egen tilværelse, og hvor de opdager at noget i gudstjenesten, har virkelig værdi for dem. Det er også her, de begynder at vænne sig af med at lege med farvebøger og andet, der kan distrahere.
Når man planlægger passende sabbatsdagsaktiviteter for børn, er det vigtigt at huske på Frelserens kærlighed til dem og hans udtalelse om, at vi må blive som små børn for at kunne komme ind i Himmeriget. Fandt han, at barnets umådelige energi, nysgerrighed og enthusiasme er karakteregenskaber, der bare kan tolereres eller at der guddommelige træk, der bør værnes om? Med *hans* syn på dette i tankerne kan vi bruge passende aktiviteter, målsætning og god familietid som nøgler til at hjælpe vore børn med at opdage og dele sabbatsdagens glæder. □

EN PROFET MINDES JULEN

I december måned fejrer vi Frelserens fødsel, men det er også den måned, hvor profeten Joseph Smith blev født - den 23. december 1805. I Joseph Smiths dagbog findes nogle erindringer om, hvordan han tilbragte julen i flere år, efter at han var blevet kirkens profet og præsident:

1835 Det er jul. Hele dagen hyggede jeg mig derhjemme sam-

men med min familie; det er første gang i en meget lang periode, jeg har haft det privilegium på en så tilfredsstillende måde.

1838 Min bror, Don Carlos, og min fætter, George A. Smith, vendte tilbage (fra missioner til Kentucky og Tennessee) efter at have rejst næsten 2500 km - de 1450 til fods og resten med dampere og på anden måde. De besøgte adskillige grene. Da de næsten var hjemme, blev de genkendt og forfulgt af pøbelen, der tvang dem til at rejse mere end 150 km på 2 dage og nætter. De havde kun fået lidt at spise og undgik kun med nød og næppe at fryse ihjel disse 2 nætter.

1841 Da det var jul tilbragte Brigham Young, Heber C. Kimball, Orson Pratt, Wilford Woodruff, John Taylor og deres hustruer, samt Willard Richards aftenen hos Hiram Kimball; og efter middagen gav mr. Kimball hver af de tolv apostle en lille grund vest for hans anden udbygning af Nauvoo.

1843 I morges omkring klokken ét blev jeg vækket af en engelsk søster og hendes familie, der sang: „I jordiske, vågn op! Slut jer til de dejlige engle", og andre julesalmer. Det rislede af glæde gennem hele min sjæl. Hele min familie og alle de logerende stod op for at høre de syngende, og jeg følte trang til at takke min himmelske Fader for deres besøg, og velsignede dem i Herrens navn. . . Klokken to satte omkring 50 par sig til mit bord for at spise middagsmad. □

PEBERROD TIL JUL

Ted Sheil

Den gang i Nauvoo 1846 dyrkede min far den bedste peberrod i miles omkreds, og vore naboer, som ellers var uenige i alting, var enige i den bedømmelse. Lugten af peberrod minder mig altid om far dengang i Nauvoo.

Da skydningen begyndte, og vores lade brændte ned, samlede far os allesammen omkring sig. Med rolige, overbevisende ord sagde han, at vi skulle huske på, at vor himmelske Fader ville beskytte og vejlede os. Flammeskæret lyste vej for os i natten, da vi flygtede derfra. Vores familie sluttede sig den nat til mange andre hellige og begyndte at vandre, idet vi slæbte så meget med os, som vi kunne. Da vi kom til Council Bluffs i staten Iowa

hundreder af kilometre borte, var vi meget trætte men stadig ved godt mod. De fleste af os var dog udmattede på grund af de små daglige kostrationer.

Far blev kaldet til Mormonbataljonen, og efter en aften med bøn, efterfulgt af dans og morskab, drog mændene afsted den næste dag.

De efterfølgende uger og måneder var svære. Mor, den lille Amy, Ruth og jeg selv kom på en eller anden måde, og med hjælp fra nogle vidunderlige venner over den næste 2 km brede Missouriflod til Winter Quarters i Nebraska. Vi flyttede ind i et hus med hårdtstampet lergulv og græstørvtag. Det var helt anderledes end vores pæne hvide gård derhjemme.

Den fattige mad, de lange timers hårde arbejde, og især fars fravær, gjorde det let at tabe modet. Men når mor så med sine trætte øjne ind i mine, og hun smilte, lo vi begge to og sagde: „Når foråret kommer skal vi drage vestpå!" Så begyndte hun at citere fars yndlingsskriftsteder, og lidt efter var vi allesammen i gang med at synge salmer.

En dag var jeg ude på jagt. Mens jeg fulgte et spor rundt om hjørnet til et gammelt forladt fort, fangedes mine øjne af noget ukrudt. Jeg standsede, bøjede mig ned og trak en kæmpemæssig peberrodsplante op. Jeg skrabede på roden, og næsen fyldtes straks af den særlige lugt, der får øjnene til at løbe i vand. Mens jeg tænkte på far, der var så langt borte, kæmpede jeg med de frembrydende tårer. „Forbistrede peberrod!" mumlede jeg. Så faldt jeg på knæ og bad: „Vil du ikke nok passe på far og hjælpe os, så vi igen snart kan være sammen? Hjælp også mor, for hun synes at blive svagere dag for dag. Og vil du ikke også hjælpe mig, så jeg kan hjælpe vores familie med at komme sikkert ud til vesten?"

Jeg samlede så megen peberrod, som jeg kunne bære, og gik hjemad med den første portion.

Mor var ikke hjemme, men hun var ved at hjælpe en nabokone, der var syg, så jeg gik i gang med at rive peberroden, sådan som far havde lært mig. Da mor kom ind og fornemmede den stærke, kendte duft, lyste hendes ansigt op. Hun så sig forventningsfuldt omkring,

et øjeblik i den tro, at far ved et eller andet mirakel var kommet hjem. Så forstod hun, at det ikke var tilfældet og satte sig tungt på den primitive seng og græd så bitterligt.

Vi fik ikke peberrod den aften - det fik os bare til at længes alt for meget efter far. Ingen sagde meget ved aftensmaden, og pigerne kunne ikke forstå, hvorfor mor måtte vifte tårer bort fra sine øjne.

Da jeg stod op næste morgen havde mor sat al peberroden bort i krukker. Vi bestemte os til at gemme den, indtil vi alle var samlet, og far var hjemme igen.

Efteråret blev til vinter, og meget kolde vinde blæste langs med floden. Snefnuggen sneg sig ind gennem revnerne mellem bjælkerne, hurtigere end vi kunne tætne huset. Sygdomme og feber plagede folk i Winter Quarters. Og da foråret kom, var der mere end 600 grave på kirkegården. De fleste af de døde var børn.

Vi levede af vilde dyr og tørrede bær. Og vi deltes om hvede, mælk og en gang imellem nogle æg, som vi altsammen fik af andre hellige. Da vi ankom til Winter Quarters så sent på året, havde vi ikke kunnet dyrke noget selv. Ingen vidste det dengang, men det var på grund af manglende grøntsager i vores høst, foruden de barske vilkår vi levede under, at så mange mennesker fik malaria og blodforgiftning. Sneen hobede sig op og dannede driver, hvorpå den blæste væk. Temperaturen faldt til langt under frysepunktet. Om dagen prøvede vi at trøste og opmuntre hinanden. Mange havde mistet børn og andre kære på grund af sygdom. Vi bad meget, og ånden var så stærk blandt os, at når vi sang: „. . . alt er vel", vidste vi, at alt nok skulle blive godt igen.

Om natten var det sværere. Om aftenen knælede mor og pigerne og jeg og bad, hvorefter vi puttede os i vore senge. Nat efter nat lå jeg vågen på min præriegræsmadras og lyttede til mors besværlige vejrtrækning og bad om, at vi på en eller anden måde allesammen måtte kunne klare turen mod vest til foråret.

Lige siden efteråret havde alle talt om julen, som om den var et symbol på alle vore besværligheders ende. „Hvis vi bare kan klare det til jul," sagde de, „vil alting være i orden!" Men på det tidspunkt, da der kun var et par dage til jul, var mor blevet alvorligt syg og så svag, at hun næsten slet ikke kunne stå .

Mor havde lovet, at vi ville bidrage med den mad, vi kunne, så vi allesammen kunne få en „ordentlig" julefest. Nu var hun bekymret over, at hun ikke kunne hjælpe til med madlavningen.

Til trods for mine bønner blev jeg mere og mere nedtrykt. Vi havde ikke hørt fra far i månedsvis. Mange af vore venner var syge, og antallet af grave voksede for hver dag. Jeg kunne mærke den kolde frygt for, at mor måske døde, og at

far ikke engang vidste noget om det.

Juleaften gik jeg ud over det blege, frosne landskab og faldt på knæ. Ovenover mig susede vinden, jeg kunne høre de nøgne grenes raslen, når de ramte hinanden. Kolde tårer løb mig ned ad kinderne.

„Hvor mange bønner skal der til?" spurgte jeg vredt. Pludselig skammede jeg mig. Jeg erindrede fars ord, dengang for så længe siden, da verden stod i flammer omkring os. Så følte jeg mig ydmyg, og bad om større tro.

Juledag var lys og klar. Efter nadvermødet blev vores julemad sat på lange borde. Det var altsammen meget festligt og duftede vidunderligt. Mor og jeg følte os dog dårligt til mode, fordi vi var de eneste, der ikke havde bidraget med noget til festen. Pludselig kom jeg i tanker om krukkerne med peberrod og hviskede til mor. Så listede jeg afsted og løb hjem for at hente dem.

Da jeg kom tilbage, var alle meget opstemte. Mens jeg havde været væk, var en mand ved navn Hyrum Randolph ankommet med en pakke breve fra mændene i bataljonen. Mor fik tre, og de var allesammen fulde af kærlighed og håb og velsignelser.

Hvilken vidunderlig fest vi fik! Måske har I aldrig spist peberrod på kalkun til jul, men det var lækkert! Mor og jeg syntes næsten, at far var hos os, når vi glædede os over den den dag.

„Undskyld min dreng," spurgte bror Randolph, „hvad har du i de krukker?"

„Det er peberrod. Jeg har selv tilberedt den. Men den er selvfølgelig ikke så god som far."

„Der kan man se, det er meget interessant," sagde han. „Jeg er glad for at se, at du spiser peberrod. Du ved nok, at der er folk, der siger og sværger på, at peberrod er det bedste middel mod blodforgiftning, der findes."

„Så lad os da få peberroden!" var der nogle, der råbte.

Jeg bad en stille tak og smilede til mor.

„Breve fra far, og peberrod til jul!" lo mor.

„Ja," kluklo jeg. „Og når foråret kommer, skal vi vestpå!" udbrød vi begge to. □

Antonio stod sammen med alle de andre fra anden klasse, som var trængt sammen i et hjørne af legepladsen på San Juan skolen. Børnene snakkede og smålo, og Antonio var spændt.
Rita holdt en finger mod læberne. „Vær stille," hviskede hun, „Miss Loma må ikke høre os, vel?"
„Det er rigtigt. Vi må lægge nogle planer," sagde Eduardo.
„Hvilke planer?" spurgte Antonio.
„Om miss Lomas julegave. Vi vil overraske hende," svarede Rita.
„Lad os give hende en stor gave," foreslog Pablo.
„Vi har ingen penge," mindede Eduardo ham om.
„Min søster kan måske bage en stor kage," foreslog Isabel. „Hun arbejder på et bageri."
„Så kan vi allesammen komme med hver et lys!" sagde Pablo. „Så vil miss Loma få mange lys til sin kage."
„Jeg vil komme med et rødt," sagde Rita.
„Jeg kommer med et grønt," sagde Eduardo.
Og alle børnene fortalte, hvilken farve lys, de ville bringe. Det vil sige, alle børnene med undtagelse af Antonio. Han havde ikke noget lys derhjemme, og han havde heller ingen penge at købe noget for. Antonio var trist til mode. Miss Loma var sådan en venlig lærerinde, og Antonio elskede hende.
Antonio listede væk fra de andre børn fra anden klasse. Han ville ikke indrømme over for dem, at han ikke kunne komme med et lys til miss Lomas julekage. Han slæbte fødderne efter sig på den sandede

ANTONIOS LYS

Virginia G. Jones

sti hjemad og spekulerede så intenst, at han ikke så de små hornede tudser og firben, der løb afsted for at gemme sig under stenene, og heller ikke de blomstrende salvier og yuccaplanter.
Hele aftenen var Antonio så stille, at hans mor sagde: „Du har nok et problem, Antonio?"
Men Antonio svarede ikke. Han så bare trist ud.
Næste morgen tog Antonio sin madpakke og sagde farvel til sin mor. Men han havde slet ikke lyst til at gå i skole.
Ikke noget lys til miss Loma! funderede han. Måske kan jeg blive her ude i ørkenen hele dagen. Han så sig omkring for at finde et passende sted at sidde, og nu lagde han mærke til yuccaplanterne, med deres store hvide blomster. De er smukke, tænkte han. Og så fik han pludselig en idé.
Antonio plukkede en stor gren med kønne hvide blomster, og bragte den forsigtigt med i skolen. Da han kom der, var børnene allerede i klassen. Antonio kikkede gennem ruden i døren og så den store kage, pyntet med kulørte lys, som drengene og pigerne havde bragt med. I samme nu fik Rita øje på ham.
„Hvor er dit lys, Antonio?"
„Her," sagde han og holdt den store, hvide klase Yuccablomster frem. Så følte han sig pludselig så skamfuld over sin gave, at han kunne krybe i et musehul.
Alle var helt stille. Miss Loma så på Antonio og hans blomster. „Antonio, det er et vidunderligt lys!" udbrød hun. „Yuccaen kaldes somme tider for Herrens Lys." Og hun tog stilken med de bløde hvide blomster fra hans udstrakte arm.
Børnene klappede. „Det var en god idé, Antonio," sagde Isabel.
Og Antonio smilede glad, for miss Loma så så køn ud, som hun stod der med sit lys – Herrens Lys. □

BARBARA SMITH:

en kaldelse til at tjene, en tid til at fryde sig

Barbara Bradshaw Smith bevæger sig yndefuldt blandt kirkens søstre rundt omkring i verden. Hun udveksler varme håndtryk og omfavner bestandigt kvinder, der betragter hende som præsidentinde over halvanden million medlemmer af hjælpeforeningen. Det er næppe overraskende, at kvinder i hele kirken føler sig tiltrukket af hendes stilfærdige værdighed.

JoAnn Jolley

Det er ikke alle kvinder, der vil være i stand til personligt at træffe søster Smith. Men hun ville invitere dem alle til middag, hvis hun kunne.

„Barbara har dyb sympati og interesse for kirkens kvinder," siger hendes mand med rolig stolthed. Og Douglas H. Smith er den første til at erkende en af de vitale kilder til sin hustrus styrke og evner: „Et af vore børn sagde engang, at når som helst man kalder Barbara, burde man indsætte hele familien, for vi er i virkeligheden allesammen kaldet til den samme tjenestegerning. Vi er allesammen en del af ligegyldigt hvad, Barbara gør. På den ene eller anden måde bliver hele familien - børnene, børnebørnene, naboerne, venner - alle vore bekendte bragt ind i arbejdet sammen med hende, og hjælper og støtter hende. For vi holder af at være med i hendes kaldelse, sådan som hun har været en del af alle vore kaldelser. Vi er en meget tæt sammenknyttet familie."

Søster Smith synes, at hjælpeforeningen, ligesom familien, opfylder sig selv fordi man der lærer at „påskønne Herrens velsignelser; lærer at smile; lærer at tage tid til at være noget for hinanden; lærer at fryde sig over den meget korte tid, vi har i dødeligheden. Det bør være en tid med tjenestegerninger og glæde, og Guds Ånd bør være midt iblandt os. Og det vil den være, hvis vi vil tillade det."

„Herren har altid velsignet mig," siger hun. „Jeg har ikke haft noget negativt liv; det har været en god, behagelig oplevelse. Der har naturligvis været problemer. Men jeg har følt, at Herren har elsket mig og hjulpet mig gennem dem."

Hendes datter, Catherine Daulkner, siger: „Mors mange projekter har aldrig været noget problem for hende; i virkeligheden har hun fået os til at føle os som et led i oplevelserne."

„Hun er en kvinde, man nemt kommer i forbindelse med," kommenterer søster Mayola R. Miltenberger, hovedsekretær og kasserer for hjælpeforeningen. „Folk som kommer her, føler sig hjerte-

Præsident Kimball kom til vort hjem og sagde: „Barbara, jeg er kommet for at kalde dig som præsidentinde for hjæpeforeningen."

ligt modtaget." Og søster Marian R. Boyer, førsterådgiver i hjælpeforeningens præsidentskab siger: „Jeg har oplevet, at hun er kommet for sent til vigtige møder på grund af sin omsorg for andre." Søster Shirley W. Thomas, andenrådgiver i præsidentskabet siger: „Hun er altid imødekommende. Folk søger hende for at få en slags identitetsfølelse og styrke."

Det begynder derhjemme. „Hun har aldrig for travlt til at tage sig af sin familie," siger datteren Sherilynn Alba, den yngste af de syv børn i familien Smith, der nu selv er gift, og har to børn. „Sådan var det, da vi voksede op, sådan er det nu. Har vi brug for hende, er hun der. Jeg kan slet ikke forestille mig ikke at have hende her, og få hendes råd og vejledning."

„Hun har en særlig evne til at se, hvad der er godt," siger datteren Lillian Alldredge. „Da jeg var lille, tog hun mig med alle steder hen, og så talte hun med mig, så jeg følte hun havde

brug for mig og jeg var betydningsfuld." Hendes kærlige omsorg når også ud til børnebørnene.

„Forleden dag," siger Lillian, „spurgte jeg mine børn (den ældste er 14 år gammel), hvad de mente om bedstemor Smith. De sagde: ,Hun har altid tid til at være sammen med os.'"

Tid er for hjælpeforeningens hovedpræsident af stor værdi, fordi hun har så meget at gøre. Derfor arbejder hun hårdt for også at holde familiekomsammener, tage til templet, holde fødselsdagsselskaber for børnebørnene og spise til middag i børnenes hjem. „Vi kommer hinanden ved," siger bror Smith. „Har den ene et problem, deles vi om det, og hvis en får succes, deles vi om den; hvis en bliver kaldet til at tjene, deles vi om kaldelsen til at tjene, såvidt som det er passende."

Søster Smiths mand gennem næsten 40 år, præsident for Beneficial Life Insurance Company og for tiden regionalrepræsentant i kirken, tilskriver deres uafvigelige forpligtelse til at støtte og hjælpe hinanden - som en forpligtelse der er blevet næret gennem årene ved fælles aftale. Begge har påtaget sig vigtige samfunds- og kirkeopgaver under deres ægteskab - men aldrig har de gjort det uden den andens støtte.

Hans reaktion på søster Smiths hjælpeforeningskaldelse var et øjeblikkeligt udtryk for tillid. „Præsident Kimball kom til vort hjem og sagde: ,Barbara, jeg er kommet for at kalde dig som præsidentinde for kirkens hjælpeforening.' Og så vendte han sig mod mig og sagde: ,Douglas, vil du støtte hende i denne kaldelse?' I det øjeblik følte jeg, at kirkens præsident gav mig en særlig kaldelse, en kaldelse til at støtte min hustru. Og det var min kaldelse til tjeneste. Jeg sagde til præsident Kimball, at Barbara havde støttet mig de 35 år, jeg havde været involveret i kirkelig tjeneste, og at det ville være en ære for mig at støtte hende - hvilket jeg har prøvet at gøre."

De fleste kvinder i kirken har hørt eller læst søster Smiths forberedte taler og bemærket den venlige men forretningsmæssige måde, hvormed hun leder en fireside for kvinderne eller giver udtalelser til pressen. Hun er tydeligvis en kvinde, der respekteres. Men hendes varme bliver næsten til at tage og føle på, når hun taler til en lille forsamling ud fra sin personlige overbevisning. Eller når hun tager dig i hånden og siger: „Jeg er så glad for at kende dig," og føler at hun mener det. Ved sådanne lejligheder er det let at elske Barbara Smith - og vi ved, at det er rigtigt, som datteren Lillian siger: „Hun lærte os at efterlade ethvert værelse eller sted bedre end vi fandt det. Og hun gør det samme for mennesker."

Søster Smith har en skarp vurderingsevne med hensyn til hjælpeforeningen og kvinder i almindelighed. Her følger hendes tanker på områder, af interesse for sidste dages hellige søstre overalt i verden.

Om organiseringen i hjælpeforeningens stavsbestyrelse

Vi har forandret nogle af opgaverne for stavsbestyrelsen, således at rådgiverne er ansvarlige for information med hensyn til hjælpeforeningsprogrammet, og præsidentinden er ansvarlig for information om hjælpeforeningssøstrene. Vi håber, at dette vil gøre

medlemmerne af hjælpeforeningen stærkere end nogen sinde før. Spektret er blevet udvidet, så det kan give yderligere drivkraft til alle afskygninger af hjælpeforeningsarbejdet. Bestyrelsesmedlemmerne har nu til opgave at overvåge mange områder, der hidtil er blevet behandlet af præsidentinden. En af bestyrelsesmedlemmerne arbejder direkte med hvert af vore omsorgsområder - aktivering/missionering, lektier/videreuddannelse, hjemkundskab/børnehave, lederskabstræning, musik/aktiviteter, enlige voksne/overførsel, velfærd, besøgsarbejdet/barmhjertighedstjeneste. I almindelighed følger wardene det samme mønster; og det er vi glade for. Jo flere mennesker der er involveret, des bedre resultat.

Hvis hjælpeforeningen får søstrene involveret, er de i stand til at styrke deres familier og få den stabilitet, de behøver.

Om hjælpeforeningens muligheder

Jeg tror ikke, nogen af os virkelig forstår, hvilken storslået organisation hjælpeforeningen er. En af årsagerne til at Herren gav os hjælpeforeningen var, at den skulle hjælpe os til at opnå kundskab og intelligens til at handle i dag. Og det er ikke blot den slags kundskab, som man får gennem akademiske studier; det er den kundskab, man kan få ved at have Ånden til at lede sig. Vi er i virkeligheden kun på et begyndende stadium. Vi har i dag et kæmpemæssigt ansvar for at opnå kundskab og information, så vi kan modtage Himmelens velsignelser.

Om efterlevelse af evangeliets principper

Der er ikke noget, jeg hellere vil indprente kirkens kvinder end betydningen af at lære hvert enkelt af evangeliets principper, og at anvende dem i deres særlige situationer. I ved nok, at Herren ikke har givet os to forskellige sæt hellige skrifter, et for de ugifte og et for de gifte; men alligevel vil der ofte være en ugift, der siger: „Jamen, hvorfor har I ikke lektier, der passer mere specielt for os end de andre?" Men de kan ikke være specielt for den ene eller for den anden. Vi må *allesammen* lære at anvende dem på os selv, ligesom enhver anden må det. Princippet er universelt. Det triste er, at vi selv begrænser vores forståelse. I stedet for at sige: „Hvorfor tilpasser *I* ikke dette princip efter mig?" burde vi spørge: „Hvordan kan dette princip anvendes af mig?" Herren ønsker, at vi skal lære at anvende hans principper i alt, hvad vi gør.

Om unge kvinder der kommer ind i hjælpeforeningen

Jeg vil gerne have, at de forstår, hvilken storartet gave hjælpeforeningen er. Jeg ved, at nogle af dem aldrig før har haft nogen forbindelse med hjælpeforeningen, men jeg håber, at de vil tage tid til at finde ud af den store

styrke der findes hos ældre kvinder, og at de vil forstå, at de har meget at bidrage med i organisationen. Hjælpeforeningen er deres for resten af deres liv; den er ikke en midlertidig opgave men en livslang organisation for dem, og Herren har givet den, for at den kan velsigne og styrke dem. De kan få så meget ud af hjælpeforeningen, som de ønsker, og der er så meget, som de har behov for at give den.

Hvis I ville spørge mig, hvad jeg ville sige til ledere om disse unge kvinder, ville jeg sige: Vær sikre på straks at give dem opgaver. Sæt dem i stillinger; de har brug for at lære - og de har meget at bidrage med. Jeg forestiller mig endog vore unge kvinder sidde i præsidentskaber såvel som i lærerstillinger og i komiteer. Jeg ser dem udvikle sig til bidragende medlemmer af kirkens store søsterskab.

Om hjælpeforeningen og missionering

Jeg har fået at vide fra et stort antal missionspræsidenter og præstedømme- og hjælpeforeningsledere, at medmindre hjælpeforeningen involverer kvinder, der er kontaktet eller nyomvendte, vil de ofte miste dem. Men når hjælpeforeningen får søstrene involveret, er de i stand til at styrke deres familier og få den stabilitet frem hos dem, som de behøver for at klare sig gennem tilpasningsperioden. De mistes meget sjældent, hvis de bliver tilknyttet hjælpeforeningen.

Om hjemmet som en kraftkilde

Det, der sker i hjemmet, gør det til et kraftcenter; det er et sted, hvor præstedømmet kan fungere; det er her eksemplet på god levevis kan finde sted. Det er det sted, hvor barmhjertighedsgerninger begynder, og hvor ethvert af evangeliets principper kan læres og efterleves. Det hjælper os til at opnå kraft til at vokse og udvikle os, kraft til at afvise det onde, kraft til at få evighedens velsignelser.

Om det ondes indflydelse i dag

Jeg mener at anstrengelserne for at tilintetgøre hjemmet er det største onde, vi står over for, hvad enten det sker i form af skilsmisse, børnemisbrug, umoral eller depression - det er der altsammen for at prøve at ødelægge hjemmet og at underminere selvagtelse og selvets værd. Vi må styrke hjemmet - give det styrke, så disse ting ikke sker. Hjem, hvor forældrene er

separerede eller skilte tilintetgør en af de bedste kilder til styrke for den enkelte - eksemplet på en mand og en hustru, der arbejder sammen i kærlighed.

Om præstedømmet og hjælpeforeningen i samarbejde

Hver må forstå, at den anden har styrke, særlige opgaver og et vigtigt formål i den guddommeligt organiserede kirke. De må stræbe efter at bringe det, der vil frembringe de største velsignelser for alle frem hos hinanden. For eksempel tror jeg, at hjælpeforeningen virkelig må støtte præstedømmet for at det kan få succes. Vi er nødt til at bede for præstedømmelederne, og vi må være der og gøre, hvad som helst vi kan for at hjælpe dem. Jeg tænker her for eksempel på barmhjertighedstjeneste. Kvinder har rige muligheder for at være barmhjertige, og de støtter præstedømmet, når de udfører sådant barmhjertighedsarbejde. Jeg ville meget gerne se mere af det.

Om at være „Vores søsters vogter"

En vidunderlig måde at tjene hinanden på, er at søge det gode hos hinanden og „ophøre med at finde fejl". Hvis vi ville gøre dette ene - hvis vi ville lade være med at finde fejl hos hinanden men søge det gode, så kunne vi hjælpe hinanden med at blive bedre. Samfundet i dag er „selv"-orienteret og ofte fejlsøgende. Jeg kunne lide at det ville forandre sig i den henseende. Jeg ville ønske, at vi ville sige til hinanden: „Du er noget særligt."

Om godgørenhed, Kristi sande kærlighed

Godgørenhed er ikke bare gerninger eller ord; det er også motiveringen bagved. Jeg mener, Kristus hjælper os til at forstå betydningen af at gøre godt; når vi forstår, hvorfor vi bør tage os af andres behov og række ud i kærlighed for at hjælpe, så løfter vi os selv op over middelmådigheden. Når vi prøver på at være godgørende forsøger vi at blive sådan, som Frelseren er. Jeg tror, at godgørenhed begynder at slå rod, når vi hver dag gør noget for at velsigne andre mennesker.

Om hendes bønner for kirkens søstre

Man kan ikke hver eneste dag bede for søstrene uden at komme til at føle stor kærlighed til dem. Jeg beder virkelig Herren velsigne søstrene. Jeg beder om, at de vil blive forenede. Jeg beder om, at de vil forstå, at hjælpeforeningen er til for at hjælpe dem, og at de vil benytte sig af de muligheder, den giver dem. Først og fremmest beder jeg om, at de vil have stor kærlighed til hinanden. ☐

HJÆLPEFORENINGEN FÅR MIG ALTID TIL AT SYNGE

Patricia W. Highbee

Jeg kunne have fortsat med at glæde mig over hjælpeforeningen uden at være klar over de mange måder, den har hjulpet mig, havde det ikke været for en kedsommelig forårsmorgen, og en opmærksom kommentar fra min lille datter.

Mens jeg den morgen skyndte mig gennem opvasken, så jeg ud af køkkenvinduet på de mørke skyer og sneen der fog. Sædvanligvis ville vejret have fået mig til at føle mig trist til mode, men ordene til en kendt salme "The Wintry Day, Descending to Its Close" (Vinterdagen går på hæld) spøgede i mine tanker, og jeg begyndte at nynne.

Fra morgenbordet kaldte min lille datter: „Jeg tør vædde på, at det er hjælpeforeningsdag i dag!"

„Hvordan kan du vide det?" spurgte jeg. „Så du, at jeg læste i lektiehæftet?"

„Nej nej, mor," kluklo hun. „Men du sang jo!"

„Hvad mener du?" spurgte jeg. „Hvad har min sang med hjælpeforeningsdagen at gøre?"

Så kom svaret langsomt, idet hun holdt øje med min reaktion: „Alle de andre morgener er du jo sur!"

Jeg indrømmer at morgenen ikke er mit yndlingstidspunkt af dagen, men jeg håber, at hun overdrev min reaktion derpå. Men på sin egen måde havde hun opfattet, at jeg blev glad ved tanken om at skulle til hjælpeforeningen. Og jeg begyndte at tænke over, *hvorfor* jeg var så begejstret for hjælpeforeningen.

Søsterskab og fælles tjenestegerning

Hjælpeforeningen giver mig et udvalg af veninder. Der glæder jeg mig over at stifte bekendtskab med og blive værdsat af kvinder i alle aldre, hvoraf mange hvis baggrund, talenter, hobbies, politik og tanker er helt anderledes end mine egne. Interessen for disse kvinder hjælper mig til at ønske at være noget for dem og for deres familier.

Da hjælpeforeningen hævder, at tjenestegerning over for menneskeheden er én af grundene til dens eksistens, er mine egne meninger om tjenestegerning i høj grad blevet bedre.

For nogle år siden fortalte en bror i vores ward mig f.eks. at hans hustru og flere af deres børn havde influenza. Jeg havde medlidenhed med ham og spurgte rent rutinemæssigt, om der var noget, jeg kunne gøre for at hjælpe. Han overraskede mig ved at sige: „Ja, du kan måske bringe os noget aftensmad i morgen."

Hele næste dag klagede jeg over at skulle bruge min kostbare tid på at lave mad til hans familie, når han var rask og fuldstændig i stand til selv at lave deres mad. Hvilken modsætning var det ikke til den lykkelige følelse jeg oplevede for nylig, da jeg lavede aftensmad for familien til en søster, der skulle hvile ud efter en operation.

Hvad var der sket mellem disse to oplevelser, der kunne forandre min indstilling? Diskussioner i hjælpeforeningen om barmhjertighedsgerninger havde hjulpet; wardets eksempler på glæden ved at tjene havde betydet endnu mere. Så mange søstre er ivrige efter at tjene, at det i nogle tilfælde synes praktisk at blive skrevet op på en venteliste.

Hjælpeforeningen giver mig lejlighed til at øge mine talenter, finde nye og endog at lære at gøre noget, for hvilket jeg slet ingen evner har. For eksempel gjorde det mig godt, da nogen citerede Brigham Young med disse ord: „Pryd din skønhed med dine hænders værk" (*Discourses of Brigham Young,* Salt Lake City, s. 214).

Jeg finder nu tilfredsstillelse ved at sy tøj til mig selv og mine børn, selv om jeg ikke kunne fordrage at sy, da jeg var ung, og aldrig betragtede det som et af mine talenter. Mange af sådanne nye evner er direkte resultater af demonstrationer i hjælpeforeningen.

Jeg synger ikke særlig godt. Ja, en af mine veninder plejede at holde op med at synge, når vi som unge sad sammen i kirken, for at andre ikke skulle tro at det var hende der sang forkert. Men i et ward kunne man slet ikke undvære mig i en lille gruppe, der skulle synge ved et stavslederskabsmøde. Mens vi den dag sang, forstod jeg for første gang hvad det betyder at synge til Herrens pris. Selv om jeg stadig ikke synger ret godt, har jeg på grund af øvelser i hjælpeforeningen oplevet en lykke, som jeg ellers aldrig ville have kendt.

Mange heldige projekter med vore børn er direkte resultater af ideer, som andre kvinder har fortalt om. Een søster fortalte, at hun måtte opdrage sine børn midt under depressionen i trediverne, derfor måtte de arbejde hårdt i deres have for at skaffe mad til familien, og hun underholdt sine børn med evangeliske historier og belærte dem i de timer, de tilbragte med havearbejde. Hun gennemgik historier fra Mormons Bog, Bibelen og kirkens historie om aftenen, så hun kunne fortælle dem detaljeret for sine børn den næste dag. Hendes anstrengelser opmuntrede hendes børn til at elske evangeliet, og hjalp dem samtidig til at nyde arbejdet.

Nu fortæller vi evangeliske historier i vores familie, mens vi arbejder sammen, børster filtret og langt hår, eller rejser sammen.

Åndeligt styrket

Måske er der andre grupper, som kunne hjælpe mig til at glæde mig over søsterskab, kvindelighed, talenter og at lære, men for mig er der ét sidste indflydelsesområde, hvor ingen anden gruppe kan sammenlignes med hjæl-

peforeningen - fornyet åndelig begejstring.
Da jeg begyndte på universitetet, og måtte bo borte fra hjemmet, og hørte om søndag morgen hjælpeforeningen, var jeg betænkelig ved at deltage, fordi jeg syntes, at det kun kunne være for ældre kvinder. Men før året var omme, var noget af det, jeg mest savnede de weekender, jeg tilbragte derhjemme, den åndelige fornyelse, jeg fik af at overvære hjælpeforeningen. Jeg lærte virkelig at faste og bede, og føle mig Herren nær, især når jeg forberedte min lektie.
Når jeg nu og da ikke føler mig i harmoni med Herren, mindes jeg den tid og trøstes ved at vide, at jeg igen kan komme Herren nær, hvis jeg prøver. Hjælpeforeningen er organiseret, planlagt og gennemføres ved inspiration. Ugentlig overværelse af dens møder hjælper mig til at efterleve Guds love og at modtage hans hjælp."
En samtale med en ven for nogle år siden fik betydning for min forpligtelse til at komme til hjælpeforeningens møder. Jeg var lige holdt op med at undervise i skolen efter en kortvarig lærerindekarriere, og var glad for at være hjemme. Min veninde spurgte: „Hvis du ikke vender tilbage til undervisning i skolen, vil du så ikke have spildt alle disse studieår?"
Mit svar var ikke særligt overbevisende for hende: „Hør nu, jeg kender dig jo," påstod hun. „Du kan ikke lide at lave mad og at sy. Du har aldrig kunnet lide at passe børn som ung pige, på samme måde, som vi andre kunne det. Du er en dygtig elev og kan lide at udrette noget. Du kan lide at være sammen med andre mennesker. Om nogle få år vil du være led og ked af at være hjemme."
„Jo," svarede jeg måske en smule selvtilfreds, „jeg har hjælpeforeningen."
„Lad være med at fortælle mig, at et møde om ugen kan tilfredsstille alle dine behov uden for hjemmet," protesterede hun.
Siden da har jeg fundet ud af, at vi begge havde ret i den diskussion. Det har været vanskeligere for mig at finde tilfredsstillelse hjemme, end jeg forventede. Men at høre til en organisation, der fremmer søsterskab og ønske om at tjene, opmuntrer til kvindelighed, udvikler talenter, stimulerer til oplæring og øger åndeligheden, får mig virkelig til at føle mig lykkelig. Ja, i virkeligheden får hjælpeforeningen mig til altid at synge. □

ARON

Unge mænd kan lære meget om, hvordan de bør virke i præstedømmet, ved at studere det eksempel, Aron viste.

Victor L. Ludlow

De fleste unge medlemmer af det aronske præstedømme ved ikke at Aron og hans bror, Moses, for længe siden satte et af de bedste eksempler på lederskab gennem præstedømmet. Det er rigtigt, at Arons præstelige, profetiske funktioner sædvanligvis langt overskyggedes af hans yngre brors profetiske oplevelser, da Moses førte Israel ud af fangenskab og satte orden i den mosaiske uddeling; alligevel virkede Aron så godt i tjenesten for Gud, at en vigtig del af Herrens præstedømme blev opkaldt efter ham.

Jeg modtog selv det aronske præstedømme for at kvart århundrede siden. Og siden da har jeg forsøgt at lære præstedømmets lederskabsprincipper at kende, som Aron så dygtigt gjorde det. For mig er der ti principper, som særligt bør fremhæves.

1. *At acceptere Gud*. Som dreng oplevede Aron at se sin yngre bror mirakuløst blive reddet fra døden, og derefter blive opdraget i kongelig luksus, før han flygtede fra Ægypten til Midjan. Aron forblev tilbage i slaveri, hvor han let kunne have vendt sig mod Gud og den hebraiske religion. Men i stedet må han være kommet Herren nær. Hvordan han fik et vidnesbyrd er ikke nedskrevet, men da Aron var over 80 år gammel „sagde Herren til ham: ‚Gå Moses i møde i ørkenen!' og han gik" (2. Mos. 4:27). Arons tro på Gud styrkede ham i den vanskelige opgave, der lå foran ham og Moses.

Ironisk nok fik han de første udfordringer fra sit eget folk. Gennem Herren fik Moses mirakuløse tegn, der hjalp ham til at overbevise folket om, at han var deres befrier (se 2. Mos. 4:1-9), og disse tegn overbeviste, sammen med Arons vidnesbyrd, israelitterne om at de burde følge de to brødre, og lade dem repræsentere sig over for Farao (se 2. Mos. 4:29-31). Men da Farao blev vred og øgede folkets byrder, vendte israelitterne sig mod dem. Moses gav udtryk for sin skuffelse og sine tvivl i en bøn til Herren (se 2. Mos. 5:20-23), men der er ikke skrevet noget om, at Arons tro nogen sinde blev rokket.

Jeg husker nogle prøver på min egen tro. Jeg gik i 1. G i byen Bloomington i staten Indiana i USA, og de kammerater, der ikke var medlemmer af kirken, udfordrede hele tiden min tro. Den gang var mit eneste forsvar at gøre det, som Moses og Aron gjorde - at nærme mig Herren endnu mere. Jeg ræssonerede som så, at Gud måtte eksistere, for jeg kunne ikke bevise, at han ikke gjorde det. Jeg gik også ud fra, at han kunne og ville kommunikere med mig. Med sådanne tanker og med tro på, at mine forældres vidnesbyrd måtte være baseret på noget virkeligt, bad jeg ivrigt. Fra denne intense kamp fik jeg mit eget vidnesbyrd om Guds eksistens.

2. *At opbygge sin karakter*. En imponerende side af Arons liv var, at han så fuldstændigt accepterede sin yngre bror som profet. Moses havde aldrig levet som hebraisk slave, og han havde i 40 år levet uden for Ægypten. Aron kunne have anset sig selv som bedre til at føre hebræerne ud af Ægypten, fordi han var ældre og mere erfaren, men han accepterede Moses som Herrens profet lige fra begyndelsen. Til trods herfor blev han og hans søster Miriam irettesat af Herren for at være jalous over Moses' forhold til Gud (se 4. Mos. 12). En ringere mand kunne have ladet sin bitterhed og jalousi få ham til at vende sig mod profeten, men i stedet omvendte Aron sig.

Aron kom ud for en række sådanne fristelser. Han må have været klar over de profetier, som Josef, Jakobs søn var kommet med, da han forudsagde en seer ved navn Moses, som skulle opdrages af kongens datter (se Den inspirerede Bibeloversættelse af 1. Mos. 50:29). Der kendes ingen profetiske løfter eller særlige patriarkalske velsignelser for Aron. Han kunne meget let have ladet ligegyldighed og jalousi begrænse sin udvikling. I stedet forbedrede han bestandigt sin levevis og karakter, indtil han selv repræsenterede Herren som en storartet tjener.

Jeg erindrer i mindre målestok de samme blandede følelser, da jeg var

lærer i Provo 9. ward. Da kvorummets præsidentskab blev afløst, følte jeg mig kvalificeret til at indtage den stilling. Men en anden ung mand blev valgt. Jeg betvivlede ikke hans værdighed og evner, men jeg spurgte mig selv, om jeg ikke var så værdig og beredt som jeg burde være. Jeg besluttede hele tiden at prøve at holde mit liv i orden og forbedre mig, så jeg ville være beredt til en eller anden fremtidig kirkelig kaldelse, der måtte komme til mig.

Som sidste dages hellige bør vi være tilstrækkelig opmærksomme på vore svagheder, så vi kan overvinde dem, før de overvinder os. Aron var også her et forbillede.

3. *At udøve retfærdig myndighed.* Præstedømmemedlemmer har et dobbelt ansvar, når de skal beslutte sig for stolthed eller ydmyghed. Som mennesker må de bevare en balance mellem stolthed over at være Guds børn og ydmyghed over at være jordiske mennesker med svagheder. På samme måde må de som medlemmer af præstedømmet være i stand til at hævde og benytte dette præstedømmemyndighed uden at give efter for fristelse til at søge højere embeder.

Igen viser Aron et godt eksempel. Der findes ikke noget vidnesbyrd om, at han nogen sinde stræbte efter sin brors profetiske embede; men han var heller ikke svag og passiv, når han fik overdraget myndighed. Da han fik befaling til at tale for Moses med Farao, gjorde han det. Han påtog sig sit ansvar og handlede i sin egen kaldelse (se 2. Mos. 4: 30; 5:1-4; 6:13; 7:1-2, 6-10, 19-20; 8:5-6, 16-17; 10:3; 11:10).

Aron udøvede ikke sin lederskabsmyndighed, da han blev efterladt med ansvaret for israelitterne ved Sinajbjerget. Mens Moses var oppe på bjerget, mistede Aron kontrollen med masserne, da de forlangte, at han skulle lave guldkalven til dem (se 2. Mos. 24:14; 32:19-24). Men efter Moses' irettesættelse rensede Aron og levitterne lejren for dem, som nægtede at følge Herren (se 2. Mos. 32:26-29). Derefter måtte Aron ofte tåle israelitternes beklagelser, men han lod dem aldrig igen bringe sig på afveje.

Arons oplevelser ved Sinaj minder mig om en tilsvarende oplevelse, jeg havde som leder af en lille gruppe soldater i en deling i Fort Ord i Californien.

Vores deling forberedte sig til en særlig inspektion; efter at have gjort rent i barakkerne, gik mændene udenfor for at rense deres udstyr. Delingssergenten kaldte de fire holdledere ind i barakkerne, hvor han gjorde opmærksom på et par opgaver, der endnu manglede at blive færdiggjorte. Han befalede mig at tilkalde nogle af mine mænd til at gøre det. Så jeg åbnede vinduet og råbte ud til tre mænd i min deling: „Sergent Carrington ønsker, at I skal komme ind og gøre noget mere her!"

Idet jeg vendte mig om, spurgte sergent Carrington: „Hvad sagde De til Deres mænd?"

„Jeg sagde til dem, at De ønskede, de skulle komme ind og gøre noget mere arbejde."

„Nej," sagde han, „jeg sagde, at *De* skulle kalde Deres mænd ind for at gøre arbejdet. De ved, hvad De skal gøre." Sergent Carringtons: „De ved, hvad De skal gøre," betød at jeg skulle foretage hundrede krophævninger lige på stedet.

Jeg var frustreret og flov dengang; men efter et par timers forløb begyndte jeg at påskønne det, han lærte mig. Jeg var mændenes delingsleder, og jeg havde myndighed til at beordre dem ind i barakken for at udføre deres arbejde. I stedet havde jeg benyttet sergent Carringtons navn og myndighed for at få mændene til at gøre deres arbejde.
Vi lærer fra Lære og Pagter 58:26-28, at vi ikke skal have befalinger i alle ting men i stedet „gøre mange ting af egen fri vilje". Vi bør gøre vore kaldelser større ved at benytte vores handlefrihed og vort eget mod, fremfor at stole på andres myndighed som støtte til eller til løsning af alle vore problemer.

4. *At udvikle talenter*. Da Aron gjorde sin kaldelse større ved at tale til Israel og med Farao, udviklede han de talenter og åndelige gaver, som han behøvede for at udføre sin forvaltning. For eksempel lærte han, hvordan man modtager åbenbaring (se 2. Mos. 12:1; 3. Mos. 10:8; 11:1; 4. Mos. 18:1) og til sidst så han Gud på Sinaj. (se 2. Mos.: 19:24; 24:9-10). Han udviklede sine talenter så godt, at en vigtig åndelig gave blev opkaldt efter ham - „Arons gave". Oliver Cowdery fik lovet denne gave i denne uddeling. (Se L&P 8:6-11)
Aron var talerør for Moses, nøjagtigt som Moses var profet eller talerør for Herren. Som talsmand for Moses og Herren, var Aron derfor ansvarlig for at viderebringe Herrens budskaber og at belære israelitterne (se 3. Mos. 10:11; 5. Mos. 33:10). Mange profeter, bl.a. Moses og Enok, var ængstelige for deres kaldelser og bekymrede for deres evne til at overføre budskaberne nøjagtigt. En profet skal ikke blot kunne forstå Guds sprog, men han må også kunne viderebringe det. Arons talent for at udtrykke sig gjorde det muligt for ham at leve op til dette overvældende ansvar.

5. *At udholde udfordringer*. Aron oplevede mange skuffelser i sin gerning. Han var vidne til israelitternes ugudelighed med guldkalven, og han så senere tusinder dø under plager og guddommelige afstraffelser (se 5. Mos. 11, 14, 16). Han led også personlige tragedier og skuffelser. To af hans fire sønner blev dræbt af Herrens ild (se 3. Mos. 10:1-2), og hans søster blev spedalsk (se 4. Mos. 12:10).
Gennem disse prøvelser „tav Aron" (se 3. Mos. 10:3) og bad om tilgivelse for sine svagheder (se 4. Mos. 12:11). En gang beskyldte israelitterne ham for at tiltage sig selv for megen myndighed (se 4. Mos. 16:3); han og Moses blev irettesat for ikke at give Herren passende ære, og for ikke at følge særlige instruktioner, da vandet kom ud fra en klippe. Han fik også at vide, at han ikke ville få lov til at komme ind i det forjættede land sammen med israelitterne (se 4. Mos. 20:12-20). Arons liv var fuld af skuffelser og forsinkede belønninger, men i stedet for at blive svag, bitter eller at vende sig mod Herren, blev Aron stærkere og fuldførte til sidst sin forvaltning.
Mange af os må som han lære at bevare vores tro på Guds retfærdighed og leve værdige til at modtage de velsignelser, der ikke kommer lige med det samme. Jeg husker en god ung mand i Solingen i Tyskland. Min kammerat og jeg underviste ham flittigt, og vi fastede og bad for ham. Hans

forældre nægtede ham til at begynde med at blive døbt, og han mistede til sidst interessen for kirken; og da en forretningssamtale bragte ham til Chicago, rejste han videre til Salt Lake City, og jeg havde den meget store glæde at døbe ham.

6. *At udføre forvaltningen*. Arons kaldelse krævede, at han udførte opgaver til mindste detalje, især med hensyn til tabernaklet (se 2. Mos. 28, 39) og ved uførelsen af forskellige ofre (se 3. Mos. 5-7).

I kapitel 10 i 3. Mosebog berettes om en episode hvor to af Arons fire sønner udøvede deres forvaltning på en upassende måde. De ofrede „fremmed ild" på det gyldne alter i tabernaklet og blev slået ned af Herren. De havde tilsyneladende drukket for megen vin, for Herren befalede den gang Aron, hans sønner og de senere generationer af levitiske præster aldrig nogen sinde mere at drikke vin, mens de udførte deres pligter i præstedømmet og underviste (se versene 8-11). Ved sine to sønners død fik Aron og hans to tilbageblevne sønner befaling om ikke at vise udvortes anger, og de måtte heller ikke deltage i begravelseshøjtideligheden (se versene 6 og 7). De fik også befaling om at spise resten af kødofrene, som da lå på alteret (se versene 12-15). Aron og hans sønner fulgte nøjagtigt disse strenge befalinger.

De, som virker i det aronske præstedømme i dag, lærer nøjagtige procedurer ved velsignelsen og omdelingen af nadveren, ved dåb og andre ordinanser. Som medlem af det aronske præstedømme og senere som leder i de aronske præstedømmeprogrammer kom jeg til at påskønne nødvendigheden af at udføre alle disse hellige ordinanser korrekt og nøjagtigt, fuldstændigt sådan, som vore ledere har foreskrevet, selv om vi måske ikke forstår, hvorfor disse bestemte procedurer skal følges.

7. *At yde tjeneste*. Aron gav 40 år af sin tid, talenter og energi i præstedømmets tjeneste. De vigtigere ansvar, han ledede, omfattede:

a. tabernakelgudstjenester (se 3. Mos. 24:3-9; 2. Mos. 30:7-8, 30).
b. at dømme visse sager (se 3. Mos. 13 og 14).
c. pasning af møbler og udstyr i tabernaklet, især Pagtens Ark (se 4. Mos. 4:5-20).
d. afvaskning eller dåbshandlinger (se 2. Mos. 40:12; L&P 84:26-27).
e. ofre og opofrelser (se 2. Mos. 6:13; 9:15-22; 2. Mos. 29:38-44).
f. undervisning i love og pagter (3. Mos. 10:11; 5. Mos. 33:10).
g. pasning af tabernaklet, bl.a. transport af det (se 4. Mos. 3:5-13, 23-27).
h. blæsning i sølvtrompeter i tilfælde af krig og religiøse fester (se 4. Mos. 10:1-8).

Når vi læser disse skriftsteder står det klart, at Aron må have brugt megen tid og meget arbejde i årenes løb med disse opgaver. Intet sted er det nedskrevet, at han klagede over for meget arbejde, over for mange kaldelser, eller over at han behøvede mere tid til andre ting. Han arbejdede fuld tid for riget lige op til sin død.

Jeg er flov over at tænke på de gange, hvor jeg tøvede med at bruge ekstra tid og gøre en ekstra indsats for de 17

lærere i Provos 13. Ward, mens jeg var deres vejleder. Det er rigtigt, at jeg havde en stadigt voksende familie, et nyt arbejde, et nyt hus og andre opgaver, men det var nødvendigt at blive mindet om mit ansvar overfor disse unge mænd. Efterhånden som jeg lærte at kende og elske dem, blev deres udfordringer og problemer mine egne. Lidt efter lidt opdagede jeg at jeg ikke blot virkede som følge af ansvarlighed men også på grund af kærlighed og omsorg.

Aron ledede et udbredt system af ofre og slagtofre, og i dag har vi mange muligheder for at give af os selv. Andre opgaver, alder eller dagligt arbejde bør ikke undskylde os fra at tjene Herren og at hjælpe med til at opbygge Guds rige. Ligegyldigt hvor meget vi arbejder, så kan ingen af os give mere end Frelseren eller vor himmelske Fader.

8. *At hjælpe ledere*. Moses og Aron er nævnt så mange gange sammen i skrifterne, at de næsten forekommer at være uadskillelige. Når vi tænker på, at de første bøger i Det gamle Testamente blev skrevet af Moses, får vi en god idé om, hvilken trofast støtte Aron må have været for ham. Moses, der var leder af sin uddeling og en Herrens profet, må virkelig have følt sig *støttet,* ikke blot af Arons usvigelige tilstedeværelse men også ved hans samvittighedsfulde arbejde. På grund af Arons flittige indsats, var alle de religiøse programmer fuldstændigt til rådighed for israelitterne. Det gav dem ikke alene passende religiøse omgivelser, men det lettede også Moses for betydelige spekulationer og bekymringer, så han kunne koncentrere sin indsats om sådanne opgaver, som han ikke kunne uddelegere.

Præster i det aronske præstedømme oplever lignende udfordringer, når de stræber efter at støtte præsidenten for deres kvorum, biskoppen. Når præster gør deres forvaltning større, er biskoppen i stand til at koncentrere sin indsats på andre områder. Rådgivere og andre kan også lette biskoppen for mange bekymringer og give ham mulighed for bedre at tjene som en „dommer i Israel" og åndelig vejleder i wardet.

9. *At instruere tilhængere*. Et større ansvar, der er givet det aronske præstedømme, har været at undervise, advare, formane og „indbyde alle til at komme til Kristus" (se 3. Mos. 10:11; 5. Mos. 33: 10; L&P 20:46-59). Aron lærte præsterne og leviterne deres pligter, og beredte sin søn Eleazar, til at påtage sig højpræstens embede. Ved Arons død gik overdragelsen til den nye ledelse let og uden uheld, hvilket viser, hvor godt han havde forberedt andre til at fortsætte de præstelige funktioner.

I det studenterward, hvor jeg er biskop, må vi undervise de fleste af wardsmedlemmerne i deres kaldelser og ansvar. Førsteårsstudenterne på universitetet er ivrige efter at tjene, men ofte mangler de viden og erfaring nok til at kunne udfylde wardsstillinger. Begge mine rådgivere er dygtige ledere; de administrerer effektivt wardets programmer og oplærer wardsmedlemmer i deres virke med andre, mens jeg koncentrerer mig om deres forhold til Herren. Vi arbejder således som et team med at instruere alle wardets medlemmer om vore jordiske opgaver.

Som medlemmer af Herrens kirke har vi allesammen det alvorlige ansvar at belære hinanden om evangeliets lærdomme og de grundlæggende værdier ved en kristen levevis i ord og gerning. I en tid med verdslighed og familieopløsning må vi forblive trofaste mod vore værdier, så vi kan lære andre at leve som Guds børn.

10. *At bedømme fremskridt.* Herren anerkendte Arons hengivne tjeneste, både mens Aron levede og bagefter. Gud anerkendte Arons myndighed i præstedømmet ved at forårsage, at Arons stav grønnedes mirakuløst (se 4. Mos. 17:5-9), og ved at fortære hans ofre med guddommelig ild (se 3. Mos. 9:22-24). Han gav også præstedømmet til Aron gennem Moses (se 3. Mos. 8:4-13; L&P 132:59), og lovede ham derpå, at hans retfærdige efterkommere for evigt ville få ret til at have det (se 2. Mos. 29:9; 4. Mos. 18:1; 1. Krøn. 23:13; L&P 68:16-21; L&P 84:27). Senere navngav Herren én deling eller orden af sit præstedømme efter Aron (L&P 107:1-20), hvilket antyder hans tilfredshed med Arons offervillighed.

Jeg finder det vanskeligt at vurdere min egen indsats for Herren. Jeg er opmærksom på de underfundige måder, hvorpå Herren inspirerer, styrer og leder mig. Jeg tæller mine velsignelser. Jeg prøver at vurdere den tjeneste, jeg har ydet andre. Min indsats i præstedømmet vil jeg dog i den sidste ende bedst kunne vurdere ved at se på min familie. Hvis jeg elsker og ærer præstedømmet, vil min familie sandsynligvis også gøre det. Arons eksempel viser netop, hvor fortrinligt præstedømmet kan æres, og han er et forbillede for senere generationer af præstedømmemedlemmer og deres familier. Vi vil gøre klogt i at virke lige så effektivt og oprigtigt, som Aron gjorde det. □

Victor L. Ludlow, professor i oldskrifter ved Brigham Young University, virker som vejleder for et diakonernes kvorum, og underviser i søndagsskolen i sit ward i Provo, Utah.

JULEGAVEN

Layne H. Dearden

Tre af kandidaterne havde allerede fortalt mig, at jeg var rask nok til at tage hjem den næste dag - juleaftensdag - og så komme tilbage til hospitalet efter en kort juleferie. Jeg var sikker på, at jeg ville få den endelige bekræftelse på denne gode nyhed af dr. Sherman, overlæge på afdelingen, når han senere på dagen ville komme på stuegang. Endelig kom han og standsede op ved min seng. Hans undersøgelse var helt rutinemæssig; faktisk alt for rutinemæssig.

„Du klarer dig fint, helt fint," forsikrede han mig og vendte sig for at forlade stuen. Men han havde ikke sagt et ord om, at jeg kunne tage hjem i julen.

Jeg søgte at skjule min skuffelse og spurgte: „Jeg kan da tage hjem i julen et par dage, ikke?"

Den eneste antydning af overraskelse var, at hans grå øjenbryn hævedes en smule op i panden. Han svarede langsomt: „Jeg er ked af det, min søn, men du tager ingen sted hen de første uger i alt fald."

Hans stemme var venlig, men den var også bestemt og afgørende. Jeg lå uden at kunne sige et ord, da han var gået. Det eneste, der havde holdt mig oppe de sidste par dage, var borte. Mit eneste faste håb var lige blevet trampet ned og knust.

Det var ikke fair - intet af det var fair! Jeg havde været på mission i mere end et år, da det skete. Jeg var lykkelig for min kaldelse til at forkynde evangeliet i New York by; det var udfordrende og spændende. Og i den senere tid var det også begyndt at give resultater . . . vort arbejde var blevet velsignet med succes. Og jeg var blevet velsignet med et godt helbred - i det mindste havde jeg været sund og rask indtil for to uger siden, da min højre arm pludselig blev lammet et par minutter, og min evne til at tale forlod mig i mere end to timer. Ingen kunne sige, hvad der var sket med mig, så jeg blev bragt til dette hospital i en forstad til New York. Men heller ingen på hospitalet syntes at være helt klar over, hvad der var sket. Jeg havde overhørt hviskende samtaler om slagtilfælde, hjerteslag, svulst og syndromer. Snesevis af utilfredsstillende prøver havde gjort mig udmattet og endnu mere syg, end da jeg blev indlagt. Det var simpelthen ikke fair, at jeg skulle ligge her og spilde tiden, når der var undersøgere, der skulle undervises; det var i det hele

taget ikke fair, at denne mystiske sygdom overhovedet skulle vise sig.
Jeg ringede næsten hver aften til mine forældre i Utah og forsikrede dem om, at jeg havde det godt, og at der ikke var noget at bekymre sig over. Min mor ville flyve hertil og være hos mig, men jeg vidste, at de ikke havde råd til det og at jeg ville få endnu mere samvittighedsnag over at skulle ligge på hospitalet, hvis hun kom hertil. Så jeg lavede grin med min mystiske sygdom i telefonen og spillede omhyggeligt rollen som et overlegent offer, så de ikke ville bekymre sig så meget om mig.
Det lille hospital, der var kendt for sin behandling af neurologiske sygdomme, måtte være det mest øde og glædesløse sted på jorden; det var jeg sikker på allerede efter min første nat på stedet. Som dagene blev til uger, havde håbet om at komme hjem til jul gjort mine lidelser lige akkurat til at bære. Tankerne om julens spænding og aktivitet opvejede kedsomheden og ubehaget.
„Du tager ingen steder de første to uger i alt fald." Dr. Shermans afgørelse rumlede stadig i mine tanker og fyldte mit hoved med en fornemmelse af nostalgi og håbløshed. Som barn plejede jeg i månedsvis at drømme om julen. Som ung mand opdagede jeg, at mine barnlige glæder kun delvis var blevet erstattet af en dybere påskønnelse af venner, familie - og Jesus Kristus.
Jeg lå helt ubevægelig i hospitalssengen mindst et kvarter, før jeg skiftede stilling nok til at nå radioen og lukke op for den; den havde været min eneste fornøjelse og afveksling i mit ensomme værelse, siden jeg blev indlagt. Men bare det at lytte til den, gjorde mig endnu mere bedrøvelig. Min skuffelse var blevet erstattet af krænkelse og vrede; jeg havde det helt skidt. Jeg følte det inden i mig, at jeg forandrede min hele personlighed, som om det brød ud fra et fordærvet indre kildevæld.
Alligevel lyttede jeg stadigt til radioen, som jeg foretrak frem for de sædvanlige lyde fra korridoren og det nærliggende køkken. Hver eneste program syntes at sende julesange og -salmer. Lykkelige stemmer forkyndte glæde til verden. Sangere mindede mig gang på gang om, at der ikke er noget, der kan erstatte hjemmet i juleferien.
Jeg var ikke ligefrem fyldt af glæde. Jeg var ikke hjemme. Jeg ville ikke engang komme hjem til mine missionær- og medlemsvenner her i New York. Der ville ikke være nogen jul for mig i år.
Den 23. december gik langsomt og blev til den 24. december. Og så var det juleaften. Der var stille og tyst på hospitalet. Mange af patienterne havde fået lov til at tage hjem i julen. Men ikke jeg, jeg var alene. Jeg var ensom, lille og ubetydelig.
Der lå jeg - trist til mode og lyttede til radioens julemusik, i tankerne gjorde jeg lidt nar ad dem, og ønskede oprig-

tigt, at aftenen hurtigt ville gå. Omkring klokken 20 bankede det på døren og Ed Cazakoff, som jeg for nylig havde været med til at undervise, kom ind i stuen. Han havde armene fulde af pakker, og hans ansigt lyste op i et stort smil. Han hilste mig med et glad „Glædelig jul", lagde pakkerne fra sig og trykkede hjerteligt min hånd.

Jeg var forbløffet over at se ham borte fra sin familie i aften. Det var jo ikke bare juleaften - det var Hannukah, for jøderne en særlig familieaften. Der havde været megen familiståhej på grund af Eds omvendelse til kristendommen og det gengivne evangelium, og han tilbragte så megen tid som muligt sammen med sin familie for at forsikre dem om sin fortsatte kærlighed og loyalitet.

Eds ansigt strålede, mens han talte med mig den aften. Hans varme og begejstring og følsomhed fik ham til at se yngre ud end sine 24 år. Han smilede hele tiden, mens han talte om arbejdet i kirken, sin glæde over evangeliet og sin interesse for og kærlighed til vore fælles venner og sin egen familie. Vi snakkede i flere timer, lyttede til radioens julemusik og åbnede de gaver, han havde bragt med sig. Nogle af dem var fra ham; andre havde han indsamlet og fået sendt fra andre venner.

Da han var taget afsted tænkte jeg på den lange tid, han nu ville bruge med at vente på undergrundsbanen og køre i toget den lange vej hjem i vinteraftenen. Jeg så mig omkring i det engang så triste værelse. Der lå julepapir og flød over i papirkurven, en stak af gaver stod på den enlige stol, og en stribe af røde og hvide sukkerstænger sad på rad og række, stukket ned i kanten på sengen. Men jeg må i højere grad end stuen have set forandret ud. Mit hjerte var blevet rørt; hans glæde og udstråling havde varmet mig i min inderste sjæl. Jeg havde kun tænkt på mine øjeblikkelige bekymringer, hvor jeg skulle have takket Gud for de rige velsignelser, jeg kunne glæde mig over for evigt.

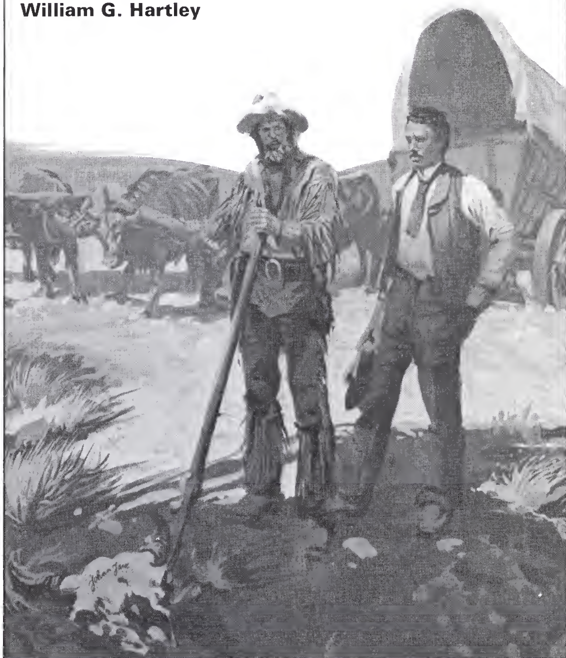
Dette var Eds første juleaften, og han havde givet den til mig. Hans oprigtighed og kærlige omsorg var et godt eksempel på virkelig kristendom. Han havde ofret noget for mig - han havde interesseret sig for mig. Han havde været helt klar over julens betydning - jeg havde ignoreret den. De glæder, jeg havde sørget over at have mistet, var i virkeligheden uden betydning. De var i sig selv kunstige og hule.

I de næste mange timer lå jeg i mørket og lyttede til radioens julemusik med en ydmyg men klar fornemmelse af deres betydning. Jeg tænkte på en nat for mange år siden i et land på den anden side af havet; jeg frydede mig over det lille barns liv, ham, der blev født den nat, og frydede mig over ånden i tiden der nærmede sig. Jeg faldt roligt i søvn, taknemmelig for de julegaver, som jeg havde fået af to af mine brødre. □

EN UNG BRITISK SØMANDS EVENTYR

(Anden del)

William G. Hartley

William Woods unge år sluttede, mens han tjente i den britiske flåde. Nu, efter krigsoplevelsen på Krim og i Kina og en treårs rejse rundt om jorden ombord på HMS „Retribution", glædede sømanden sig over at være hjemme igen på øen Sheppey nær Themsens udmunding. Han slappede rigtigt af og genopfriskede bekendtskabet med sine slægtninge, hvoraf ingen havde forstået, at han sluttede sig til Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige fem år tidligere. Efter at have været hjemme i to uger, opsøgte William kirkens lokale gren. Hans søster tog med, idet hun mente, at de bare skulle gå en tur. De endte med at overvære et mormonmøde i Sheerness, der blev holdt i „et lille førstesals lokale i en snavset baggyde". William fik en hjertelig modtagelse af grenspræsidenten og de få hellige, som havde kendt ham tidligere. De bad ham om at tale ved mødet og fortælle om sine oplevelser på havet. Han lagde mærke til at hans søster var overrasket over at opdage, at han stadig var mormon og at høre ham tale. Til supplering af sin afmønstringsløn på 80 £ fandt William arbejde som slagter. Han blev engageret til en god løn af ingen anden end sin tidligere arbejdsgiver, mr. Blaxall, den mand, som fyrede ham flere år tidligere, fordi han havde sluttet sig til de sidste dages hellige. William vendte tilbage til Maldon og arbejdede der i omkring et år, i hvilken periode han havde to vigtige mål: at emigrere til Zion og at udvælge sig en brud.

I begyndelsen af 1862 traf sømanden Elizabeth Gentry og blev forelsket i denne kønne, 16-årige datter af grenspræsidenten i Maldon. Hendes mor havde sluttet sig til kirken i 1853, Elizabeth i 1854 og hendes far, der var smed, det følgende år. Bror Gentry og William, der omvendtes det samme år, havde arbejdet sammen som præster ved forkyndelsesmøder rundt om i Maldon, før William gik ind i flåden.

Da William og Elizabeth forlovede sig, rådslog de med omrejsende ældste Francis M. Lyman, om at emigrere til Zion. Ældste Lyman, senere medlem af De tolvs Råd, tilrådede parret at slutte sig til det emigrantkompagni, som han var ved at organisere.

Parret sluttede sig til andre emigrerende hellige i London, hvorefter gruppen rejste til Liverpool og gik ombord i det gamle sejlskib *William Tapscott,* der var chartred af kirkens emigrationsagenter. Skibet medbragte et af de største sidste dages hellige kompagnier, der nogen sinde er emigreret over Atlanterhavet, i alt 800 mennesker fra Storbritannien, Danmark og Sverige.

„Det var et interessant syn," skriver William, „at se de hellige gå ombord i skibet med alle slags tinredskaber i bundter, og nogle bar deres stråmadrasser på hovedet, mens andre bar alle slags pakker og frokostkurve. Nogle medbragte gamle stykker møbler . . . eller gamle billeder af oldeforældre."

William fandt det bemærkelsesværdigt, hvor hurtigt den store skare, der blev opdelt i dæksafdelinger med særligt udpegede præsiderende ældster som ledere, kom i orden. „Jeg tror ikke, at det samme antal ikke-mormoner ville have indordnet sig på samme måde," skriver denne veteran med hensyn til livet om bord i et skib. „Intet andet end Herrens Ånd kunne frem-

bringe en sådan harmoni." Skibet forlod Liverpool den 13. maj 1862.
Hjemmelærere fik tildelt hver deres familier, og ældste Lyman bad William være ansvarlig for syv emigranter, bl.a. Elizabeth. Sømanden modtog deres rationer, sørgede for, at deres mad blev tilberedt og udførte andre nødvendige tjenester. Den langsomme, seks uger lange rejse, der var karakteriseret ved hårdt vejr og megen søsyge, endte ved Castle Garden i New York. Kompagniet kom igennem sygdomsinspektionen og stod så på toget mod St. Louis i staten Missouri. Da den amerikanske borgerkrig rasede med stadig større styrke „blev vi flyttet og måtte ændre rute mange gange. Et sted blev vi i en fart jaget op på et godstog. Det var sidst blevet brugt til at fragte svin og var ikke gjort rent siden, så vi var ved at blive kvalt af stanken og støvet og kunne smage det flere dage derefter."
Ved Missourifloden blev vi overført til en lille damper. Den ankom til Council Bluffs i Iowa meget sent om aftenen, og i mørket blev passagerer og bagage i stor hast og hulter til bulter med megen forvirring sat i land. Ved daggry fik de rejsende fat på deres bagage og samledes så på kirkens lejrplads. Der blev de af kirkens emigrationsleder, Joseph Young organiseret i kompagnier på ti, halvtreds og hundrede. William, der jo var veteran fra krigen i Østen, blev udnævnt til kaptajn for vagtposterne.
Vogne og forspand måtte klargøres, bagage lastes, fødevarer indkøbes og pakkes, og kuske opøves. Mens alt det foregik, blev lejren ramt af et voldsomt uvejr med stærk blæst, regn i stride strømme og lyn og torden. Kvæget brød løs og satte afsted til alle sider og forårsagede store skader. Mindst to af de hellige blev dræbt af lyn og mange andre kom til skade. Oversvømmelser skabte flodrender på mere end tre meters dybde på sine steder. Under uvejret blev William, som kaptajn for vagterne, kaldet til at hjælpe en søster ved en fødsel under et sammenstyrtet telt - både mor og søn forblev livslange venner af ham i Utah. Kompagniet måtte bruge to-tre dage til at komme til hægterne igen efter uvejret, og mange hellige fandt aldrig deres kasser og poser, som var blevet vasket bort af de rivende strømme.
En bror Cooper, der havde lagt mærke til Williams dygtighed til at behandle kvæget, engagerede ham til at optræne hans forspand og derpå drive dem til Utah. Til gengæld blev William og Elizabeth lovet gratis transport. Deres arbejdsgiver meddelte dog nogle få dage senere, at han ikke længere agtede sig til Utah, men at han ønskede, at de skulle hjælpe ham med at drive landbrug der, hvor de nu var. Da William ikke ville være med til det, blev han og Elizabeth jaget ud af vognen og efterladt uden mad og vand.
Til alt held for det strandede par kom ældsterne Lyman og Charles C. Rich ridende vestfra den samme aften og fandt dem. De sørgede for, at Elizabeth kunne rejse til Utah sammen med en familie ved navn Wardell formedelst 40 dollars. Men ældste Lyman bad William vende tilbage til Florence for at hjælpe til i et stort transportkompagni, der skulle bringe forsyninger til Utah. Hans forlovede indvilgede tøvende i denne midlertidige adskillelse fra sin elskede:
„Jeg tror nok, at det var den største prøvelse, jeg nogen sinde gennemgik -

Elizabeth

at efterlade min forlovede og rejse tilbage. Men jeg indvilgede, kyssede min pige farvel og gav hende en halv sovereign, alle de penge jeg ejede i hele verden, sprang i sadlen og drog afsted, jeg med et sorgfyldt hjerte og hovedet fyldt af bekymringer over, hvordan det hele skulle gå. Bror Rich så, at jeg græd, og opmuntrede mig til at være ved godt mod og have tro, så ville alt gå godt."

Hans første nat i lejren blev umiddelbart årsag til megen morskab, også mange år frem i tiden. Da William, der gjorde sig klar til at gå til ro, rakte ned i sin vadsæk for at tage sin sømandsoverall frem, fik han i stedet fat i forskellige slags dameundertøj forsynet med blonder. Hans kammerater lo højlydt. Han havde fået sin kærestes vadsæk med i stedet for sin egen! Men måske var vores sømand bedre stillet end de andre: Mens de andre sov på den hårde jord i tre måneder, hvilede William behageligt i sin hængekøje mellem to vognhjul. På regnfulde aftener dækkede han ganske enkelt hængekøjen og sig selv med sejldug.

Dag efter dag blev sceneriet og rejsen stadigt med trættende. Ikke langt fra Chimney Rock (i det, der nu er staten Wyoming) blev noget af kvæget sygt og døde, hvad der nødvendiggjorde kortere dagsrejser. William begyndte at tro, han aldrig ville komme til Utah og blive forenet med sin Elizabeth.

Men endelig en lørdag i oktober ankom Williams kompagni til Utah op over de bjerge, der omgiver Salt Lake City, og de kunne beundre en smuk solnedgang over Den store Saltsø og den storslåede kvadratinddelte by neden for dem. Da de nærmede sig byen, råbte en kvinde, der boede i et hus nær vejen, William an og vinkede til ham. Det var søster Wardell, den kvinde, som Elizabeth havde rejst sammen med til Utah! William skyndte sig hen til hende, men hans forventninger blev straks knuste. Hun oplyste ham om, at Elizabeth ikke længere elskede ham men planlagde at ægte en lokal polygamist!

„Det var som et tordenvejr ramte mig," skriver ham. Syg om hjertet fortsatte den unge mand sammen med kompagniet til byen, men vendte samme aften tilbage til familien Wardell. Kvinden forsøgte at overtale William til at gifte sig med hendes datter, men han var ikke interesseret. „Jeg var nu fast besluttet på, at jeg ville have min ungdoms kærlighed," sagde han.

Nogle af Williams venner fra Maldon boede i Centerville, så tidligt næste morgen drog William afsted de 20 km for at finde dem. Han kom dertil om

aftenen, og „til min store glæde fandt jeg mit hjertes pige liggende og sove på en gammel hjemmelavet sofa og så dejlig ud, selv om hun var klædt i laser. Hun vågnede op, og hendes glæde var ubeskrivelig." Elizabeth forklarede så, at familien Wardell havde prøvet at få hende til at gifte sig med deres søn. Da det ikke lykkedes, sendte moderen pigen bort, men beholdt alt hendes tøj og sengeklæder i pant, indtil alle Elizabeths 40 dollars var betalt. Derpå opdigtede kvinden historien om Elizabeths manglende kærlighed til William i håb om, at den engelske flådes veteran ville gifte sig ind i Wardellfamilien.

William vendte tilbage til Salt Lake City og drev sit godskompagni til byen Springville, hvor han modtog sin tremåneders løn. Så gik han tilbage til Salt Lake, betalte sin gæld på 40 dollars, fik fat på sine og Elizabeths ejendele og fik kørelejlighed tilbage til Centerville. To uger efter blev det forlovede par gift.

Ved hårdt arbejde skaffede det unge par sig et godt murstenshus og en lovende kødforretning i Salt Lake City, der gjorde det muligt for dem at betale for Elizabeths families emigration i 1867. Men det følgende år opgav den unge familie Woods deres hjem og karriere for at rejse på en vanskelig koloniseringsmission til Arizona. Fire år senere vendte de fattige tilbage og bosatte sig i en jordhytte, hvorfra de havde udsigt til deres tidligere hus.

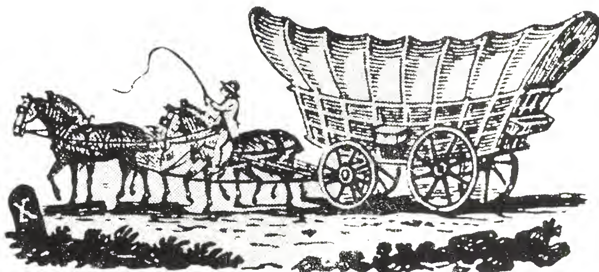
William forlod endnu engang sin blomstrende virksomhed og en voksende familie i 1880 for at udføre en mission i sit hjemland. Ved afslutningen af den ellers succesrige mission skrev han:

„Jeg forkyndte evangeliet for mine kære, min far, mor, bror og søster, og skønt ingen af mine egne slægtninge har adlydt kaldet, måtte de indrømme, at de ikke kunne gendrive lærdommen, og de føler i dag, at jeg ikke er, hvad de bedømte mig til at være for 27 år siden. Da jeg var dreng . . . behandlede alle mine kære mig bemærkelsesværdigt venligt, som de også har behandlet de ældster, som den gang besøgte dem. Jeg ved, at Gud vil velsigne dem for det."

Seks år senere vendte han tilbage fra sin mission, og hans elskede Elizabeth fødte i sit 42. år deres 13. barn, men i løbet af få dage døde mor og barn. William giftede sig igen senere, og han og hans familie flyttede til Canada,

hvor familien Wood spillede en fremtrædende rolle indenfor kvægopdræt og kødforsyning. Williams søn, Edward J. virkede i mange år som stavspræsident og tempelpræsident i Alberta.

Året før William døde, skrev han en imponerende livsberetning i håb om, at hans forbillede som nyomvendt, sømand, pioner og missionær kunne lære de unge mennesker i kirken, at „skulle I komme til at forlade det sted, hvor I har fået forkyndt evangeliet - så giv aldrig efter for de tilbud, der fører til umådehold og umoral. Bed altid til Herren, hvad enten I er kaldet af en Guds tjener til at prædike evangeliet eller omgivet af krigens rædsler - glem aldrig at opsende en stille bøn til vor evige Fader. Han vil ikke glemme jer." □

Omslagstekst: Papirskulptur af Phyllis Luch

